

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, AUGUST 1, 1980

№ 179

LKB KRONIKA NR. 42

Šviečiantis žiburys

(a.a. kun. Virgilijus Jaugelis)

Sunkūs buvo Lietuvoje pokario metai: nekalti žmonės tremiami į Sibirą, nužudyti patriotų kūnai valkiojami po miestų gatves, kalėjimams prikišti nekaltų žmonių. Šie metai buvo sunkūs ir Jaugelių šeimai: tėvas sėdėjo kalėjime, o motina buvo nuolat saugumo tardoma. 1948 m. rugsėjo 9 dieną pasaulį išvydo antrasis Jaugelių sūnus — Virgilijus. Apvaizda leido šiam berniukui nuo pat vaikystės daug kentėti. Žiemą alkanas vaikas glausdavosi prie motinos visiška nekūrenamame kambaryje. Motina, ką turėjo, tą savo vaikams ir davė — gyvą tikėjimą ir karštą meilę Jėzui ir Marijai. Mažytis, padėvėtais kailinukais apsivilkęs berniukas kasdien skubėdavo į bažnyčią. Čia jis keliais eidavo apie altorių, susikaupęs kalbėdavo tris dalis rožančiaus ir patarnaudavo Mišiose.

Užbaigęs vidurinę mokyklą Virgilijus neabejoja kur pasukti, o tiesiai eina į Kunigų seminariją. 1966 m. Seminarijos vadovybė, neturėdama dėl ateitinės valdžios nustatyto labai mažo klerikų limito laisvų vietų, net neįtraukia Virgilijaus į stojančiųjų sąrašą — Religių reikalų tarnybos įgaliojimas vis tiek išbrauks, kurie bus virš normos.

1967 m. čekistai, sužinoję, kad Virgilijus nori mokytis Seminarijoje, pasikviečia jį pas save ir tiria, ko jis yra vertas. Nepatiko uoliems staliniečiams tiesus ir tvirtas Virgilijaus būdas ir „Erodo šalininkai“ pastoję Virgilijui kelią į Seminariją. Seminarijos rektorius pranešė: „Šiais metais Jūsų pareiškimas nepatenkintas“.

1968 m. Virgilijui vėl nenusišypsojo laimė: Rektorius rašė: „Šiais metais dėl vietų stokos Tamstos prašymo patenkinti negalime. Kreipkitės sekančiais metais gegužės mėnesį“. 1969 m. Seminarijos atsakymas neteikė jokių vilčių: „Šiuo pranešame, kad Tamstos prašymas nėra patenkintas ir Jūs negalėsite mokytis Tarpdiecizinėje Kunigų seminarijoje Kaune. Seminarijos Rektorius“.

Virgilijus pradeda dirbti vairuotoju, bet jo neapleidžia mintis: „turiu būti kunigu!“ Jis tampa tretininku, atlieka uždaras kolektyvas, gilina savo religinę pasaulėžiūrą, padeda iš griuvusių pakelių Pajovonio bažnyčiai. 1970 metais Seminarijos Rektorius vėl atsiunčia standartinį pranešimą: „Tamstos prašymo priimti į Kunigų seminariją šiais metais patenkinti negalime. Mėginkite kreiptis sekančiais metais“. Virgilijus mėgina, bet čekistų „veto“ buvo toks griežtas, kad bails Seminarijos vicerektorius 1971 metais neleidžia Virgilijui parašyti net pareiškimo.

Sitokie kartūs pergyvenimai formavo būsimojo kunigo charakterį ir pasaulėžiūrą, — iš okupanto nieko gero nelauk, bet atkakliai siek savo tikslo. Virgilijus ne tik nepalūžo (o palūžo daugelis), bet tapo vienu iš aktyviausių kovotojų už tikėjimo laisvę. Per kunigo Juozo Zdebskio teismą čekistai jį sumušė tik už tai, kad jis pasiprašo įleisti į seminariją, o kad neužmirštų klusnumo sovietinei valdžiai, „geležinio Felikso“ įpėdiniai jam dar pridėjo 10 parų arešto.

(Bus daugiau)

Prancūzų spauda apie Pabaltijo vergiją

Paryžius. — Prancūzų žinių agentūra „France Presse“, paskelbė pranešimą apie Pabaltijo kraštuose paminėtą „Lietuvos, Latvijos ir Estijos įstojimo į Sovietų Sąjungą suaktyvinti“. Nors pagal Sovietų istorikus, rašo prancūzų agentūra, trys Pabaltijo tautos laisvanoriškai prisidėjo prie Sovietų Sąjungos, tačiau patys lietuviai, latviai ir estai neužmiršo, kad pabaltiečiai ne laisvu noru pasirinko sovietinį režimą, bet kad šį režimą jiems įgėda primetė raudonoji armija, 1940-tais metais įsiverždama į tris Pabaltijo valstybes. Trijuose Pabaltijo kraštuose, ypač gi Lietuvoje, pažymi prancūzų agentūra, tautinė dvąsia nėra užgnaužta, kaip lygiai nėra nuslopintas nepriklausomybės ilgesys. Tai liudija ne tik pokario metais ilgai Lietuvoje vykusios partizaninės kovos, bet ir pastaruoju metu sovietų įvykdyti žmogaus teisių gynėjų suėmimai ir nuteisėjimai. Agentūra France Presse šia proga mini Balį Gajauską, Viktorą Petkų, Antaną Terlecką, kurie buvo nuteisti už žmogaus teisių gynybą, už tautinę veiklą arba už religinės literatūros platinimą. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje, rašo agentūra, be abejonės, yra svarbiausias tautinės sąmonės ugdymo veiksnys. Prancūzų žinių agentūra, baigdama savo pranešimą, primena, kad praėjusių metų vasarą 45-ki pabaltiečiai Maskvoje paskelbė pareiškimą, kuriuo išreiškė protestą prieš prievartinę

trijų Pabaltijo kraštų prijungimą prie Sovietų Sąjungos, reikalaujanti grąžinti Lietuvai, Latvijai ir Estijai nepriklausomybę. Agentūra šia proga taip pat atkreipia dėmesį į tai, jog Prancūzija niekad nėra oficialiai pripažinusi trijų Pabaltijo valstybių prievartinės aneksijos.

Mūšiai Afganistane

Peshawar. — Pakistane afganų laisvės kovotojų organizacija paskelbė apie mūšius Afganistane. Sovietų kariuomenė turėjusi sunkių nuostolių. Helmando provincijoje sovietai praradę 9 kareivius ir 7 tankus. Alinagare žuvo 60 afganų, tačiau Lalanderio srityje žuvo apie 300 rusų, įskaitant sužeistus. Paimita daug ginklų ir amunicijos. Sukilėliai sunaikinę 8 sunkvežimius. Kandaharo provincijoje mūšiai tęsiasi penkias dienas, afganai sužalojo 15 tankų, tačiau turėjo 4 užmuštus ir 200 sužeistų. Asmare nušauti 8 rusai ir 3 paimiti nelaisvėn. Prie Narai miesto staigiu puolimu sukilėliai nušovė 69 sovietus ir Afganistano kareivius.

— Salvadore netoli Honduro sienos įvyko didesnis vyriausybės kareivių mūšis su komunistiniais partizanais. Žuvo 26 kareiviai ir 62 sužeisti.

— Ramiajame vandenyne nepriklausomybę gavusi Vanuatu, salyno valstybėlė, turi 112,000 gyventojų.

Prezidento Carterio kritikai, iškilus jo brolio Billio ryšius su Libija aferai, prikašioja prezidentui, kad jis mėgsta siuntinėti savo šeimos narius į užsienius atstovauti Amerikai. Paaškęs, kad Baltieji rūmai prašė Billį paveikti Libijos vyriausybę, kad ji padėtų išvaduoti amerikiečius įkaitus Irane. Nuotraukoje prezidento žmona Rosalynn Carter, atstovavusi Amerikai Peru prezidento Fernando Belaunde Terry inauguracijoje.

KOKS BUS PASAULIS UŽ 20 METŲ?

Pesimistiškas mokslininkų žvilgsnis į ateitį

Washingtonas. — Prezidentas Carteris prieš trejus metus buvo įsakęs valstybės departamentui ir Aplinkos kokybės tarnybai padaryti apžvalgą apie artimą ateitį pasauliniu mastu. Buvo klausiamas, koks bus pasaulis šio šimtmečio pabaigoje. Liepos 24 d. mokslininkų grupė įteikė 766 puslapių raportą, pavadintą „Global 2000“.

Per ateinančius 20 metų pasaulyje priaugs 6.35 bil. žmonių. Prieaugimo didesnis dalis bus atsilikusioje šalyje. Maisto trūkumas bus jaučiamas visame pasaulyje. Jei prieš 10 metų vienas hektaras dirbamos žemės maitindavo 2.6 žmones, tai 2000 metais hektaras turės išmaitinti 4. Plotiausia, kad ariamos žemės plotai mažės, nes plėsis dykumos, žemė išsėks, didės druskingumas. Milijonai žmonių badaus. Skurdžiausių rajonų gyventojai neturės pakankamai maisto, vaikai neužgaus iki normalaus svorio, nuo to nukentės jų sveikata ir inteligencija.

Pasaulio miškai toliau dramatiškai mažės, sakoma raporte, ypač tropikų šalyse. Neseniai Indijoje kilę potvyniai ir žemės slinkimas nuo Himalajų kalnų aiškinamas ten buvusių girių išnaikinimu. Vargšai žmonės, kurie negali įsigyti žibalo virimui, naudoja be jokios tvarkos miško medžiagą. Miškų išnykimas gali net pakeisti klimatinės pasaulio sąlygas. Be to, gali išnykti milijonai rūšių augalų, vabzdžių, paukščių ir gyvulių. Vis daugiau atsirastų atmosferoje organinių chemikalų, deginant naftą ir akmenis anglis, atmosferoje daugės anglies dvideginis, dažniau kris

„rūgščių lietus“. Nykstant miškams ir girioms, pasaulyje mažės vandens atsargos, upės, užtvankos bus užnešamos dumbliu. Nykstant gelam vandeniui, bus dar sunkiau priauginti žmonėms reikalingo maisto, sakoma raporte.

„Global 2000“ gan rūstus žvilgsnis į pasaulio ateitį neprileidžia tokių įvykių, kaip didesni karų, kurie padėtų dar komplikuoti. Prezidentas Carteris, susipažinęs su raportu, pavedė valstybės departamentui kelti minėtas problemas visuose tarptautiniuose forumuose, ieškoti išeities iš gresiančių nelaimių. Dabartinę pasaulio kryptį galima ir reikiai keisti, lėtinti jo žemimą ir ateities krizes, pasakė valstybės sekretorius Muskie. Raportas esąs ne tiek nelaimių pranašystė, kiek gairės, rodančios, kurių kelių vengti, su kuriomis problemomis kovoti, kad žmonijos neišgytų katastrofa, pasakė Muskie.

Brežnevas kalba apie ginklų lenktynes

Maskva. — Sovietų „Pravda“ paskelbė pasakalbėjimą su prezidentu Leonidu Brežnevu, kuris prisiminė Helsinkio konferencijos pasirašytą 1975 m. Baigminį aktą. Brežnevas tvirtino, kad įtemtimų atoslūgio visi siekia, tačiau pagrindinis taikos raktas yra ginklų varžybų sumažinimas ir nusi ginklavinimas. Reikia ieškoti kelio į karinės grėsmės sumažinimą dabar ir ateityje, Europoje ir visoje pasaulyje. Tačiau tikra patirtis šioje srityje galima tik ma žinant ginklų lenktynes, pasakė Brežnevas.

Šveicarai ištremė lenką diplomata

Bernas. — Šveicarijos vyriausybė ištremė Lenkijos ambasados spaudos ir kultūrinių reikalų diplomata Jery Sarosiek, kuris apkaltintas šnipinėjimu. Lenkijos vyriausybė, atsilýgindama, paprašė išvažiuoti Šveicarijos ambasados patarėją.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prezidentas Carteris priėmė Baltųjų rūmų sodyboje Amerikos olimpinės rinktinės narius ir vadovus, visus apdovanojo specialiais medaliais ir pavaišino, lyg atsilýgindamas, kad jie paklausė jo paskelbto Maskvos žaidynių boikoto.

— Baltųjų rūmų spaudos sekretoriaus asistentas Ray Jenkins atidengė, kad prezidentas Carteris įteikė savo broliui Billiui kelis slaptus JAV ambasados Libijoje pranešimus apie Billio kelią į Libiją.

— Donald McHenry, JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose, vadovauja 23 narių delegacijai Liberijoje, kur aptariami ateities ryšiai tarp abiejų valstybių.

— Pietų Korėjos vyriausybė įsakė laikraščiams atleisti iš darbo vyriausybei nepalankius žurnalistus. Kai kurie spaudos bendradarbiai bus „perauklėjami“ specialiose stovyklose.

— Pietų Afrikos karių dalinys helikopteriais puolė Angolos teritoriją ir sudavė smūgį judų partizanų, kurių žuvo 27, bazi.

— Kubos pabėgėlių stovykloje Ft. McCoy, Wisconsinse buvo peiliu nužudytas vienas juodas kubietis, 35 metų amžiaus. Specialūs detektyvai tiria, kas jį nužudė.

— Didėsni žemės drebėjimas palietė Nepalo valstybę ir šiaurinę Indiją.

Britų vyriausybė atlaikė puolimą

Londonas. — Opozicijos partija Britanijoje buvo iškėlusį parlamente pasitikėjimo vyriausybei klausimą, tačiau konservatorių vyriausybė laimėjo balsavimą 333 - 274 balsais. Darbiečių partija, vadovaujama James Callagano, kritikavo vyriausybę dėl didelio bedarbių skaičiaus, kas esąs skandalas. Vyriausybė ekonominis sunkumus bandanti išspręsti ant darbo žmonių nugarų.

Atsakydama į kritiką, premjerė Thatcher kaltino darbininkų unijas, kurios reikalaujamos vis didesnių atlyginimų, pakirto darbdavius, sumažino jų pajėgumą konkuruoti su kitomis šalimis. Iš to kyla ir nedarbas, aiškino premjerė.

Izraelis prisijungė Rytinę Jeruzalę

Legaliai įteisino buvusią Jordano dalį

Jeruzalė. — Izraelio parlamentas, prieš išsiskirstydamas atostogų priėmė vadinamą, pagrindinį įstatymą, kuris paskelbia Izraelio suverenumą visai Jeruzalei, įskaitant ir Rytinę, kuri buvo atimta iš Jordano 1967 m. kare. Įstatymas, priimtas 69 - 15 balsų, 3 susilaikius, skelbia jungtinę Jeruzalę amžinąja Izraelio sostine. Šitoks įstatymas turi konstitucijos straipsnio galią.

Šitoks Izraelio elgesys gali suduoti stiprų smūgį deryboms su Egiptu, kuris pasmerkė Izraelio bandymus prisijungti rytų Jeruzalę, dėl kurios dar vyksta Izraelio - Egipto derybos. JAV irgi laiko dalį Jeruzalės okupuotos teritorijos dalimi. Valstybės sekretorius Muskie pareiškė, kad Jeruzalės paskelbimas sostine gali rimtai pakenkti Amerikos pradėtam Viduriniųjų Rytų taikos procesui. Egipto užsienio reikalų ministras Kamal Hassan Ali pareiškė, kad Egiptas negali priimti Jeruzalės statuso pakeitimo. Derybos dėl palestiniečių autonominių teisių gali vėl būti nutrauktos. Jos turėjo būti tęsiamos ateinančių sekmadienį Aleksandrijoje, Egipte.

Net ir kai kurie izraelitai politikai mano, kad šis įstatymas Izraeliui nebuvo reikalingas. Jeruzalė vis vien buvo žydų rankose. Paskelbimas, kad miestas niekad daugiau nebus skaldomas ir amžinai bus Izraelio sostinė yra arabų kiršinimas. Naujasis įstatymas nustato, kad sostinė bus vyriausybės įstatų, parlamento ir aukščiausiojo teismo būstinė. Miestas turės pirmenybę prieš kitus Izraelio miestus lėšoms gauti. Įstatyme pabrėžiama, kad Jeruzalės šventos vietos bus globojamos ir bus garantuojamas laisvas atvykimas kitų tikėjimų žmonėms: krikščionims ir musulmonams. Net ir Jeruzalės meras Teddy Kollek pa-

reiškė, kad naujasis įstatymas buvo nereikalingas. Izraelio parlamento įstatymų komiteto pirmininkas David Glass pasakė, kad Jeruzalė buvo Izraelio sostinė, tačiau yra klausimų, kuriuos atsakyti galės tik istorija. Tarp jų bus ir klausimas, ar šis įstatymas buvo reikalingas?

Turkijos premjeras Suleyman Demirel pasmerkė Izraelio įstatymą, kuris prieštarauja tarptautiniams įstatymams ir teisingumui. Kitos musulmonų valstybės spaudžia Turkiją nutraukti su Izraeliu diplomatinis ryšius.

Lietuviai Maskvos Olimpiadoje

Maskva. — Olimpinuose žaidimuose vyrų krepšinio aukso medalį laimėjo Jugoslavija, finale įveikusi Italiją 86 — 77. Sovietų rinktinė, kurioje lošė ir S. Jovaiša, gavo bronzos medalį, nugalėdama Ispaniją 117 — 94. Moterų krepšinyje sovietų rinktinė, kurios kapitone yra Angelė Rupšienė, o rinktinėje lošia ir Vida Beselienė, nugalėjo Bulgariją ir laimėjo aukso medalį. Jugoslavės liko trečioje, bronzos medalio, vietoje.

Pažymėtina, kad vyrų Jugoslavijos rinktinėje lošė Kresimir Cosic, gyvenęs Amerikoje ir lošęs Brigham Young universitete. Italijos rinktinėje lošė Mike Sylvesters, turįs Amerikos ir Italijos dvigubą pilietybę.

Salia jau minėtų lietuvių Sovietų olimpinėje rinktinėje dalyvavo: irklininkė Regina Baltutytė, plaukikė, aukso medalininkė Lina Kačiūsyte, rankinio komandos medalininkė Sigita Mažeikaitė, irklininkas Jonas Narmontas, rankinio komandos aukso medalininkė Aldona Nenenienė, rankinio žaidėjas Valdemaras Novickis, irklininkas Jonas Pinskus, ieties metikė Jadvyga Putnienė, šaudymo čempionas Vladas Tur la, bėgikas Remigijus Valulis, ir klininkas Ramutis Višinskis, irklininkas Jonas Zautra, plaukikas, aukso medalininkas, Robertas Zulpa. Salia jų rinktinėje dalyvavo trys Lietuvoje gimę ir auge: bėgikas Aleksandras Antipovas, diskometikė Galina Murašova ir baidarininkė Natalija Kališnikova. Viso olimpinėje rinktinėje buvo 19 Lietuvos sportininkų.

Bolivijos suimta daug žmonių

La Paz. — Karinė Bolivijos vyriausybė pradėjo masinius suėmimus. Stebėtojai praneša, kad nuo perversmo suimti jau 1643 asmenys, jų tarpe Bolivijos žmogaus teisių organizacijos pirmininkas Julio Tumiri. Gyventojų suėmimus vykdo ginkluoti civiliai. Tolimose provincijose dar vyksta pasipriešinimas karinei valdžiai, kuri paskelbta liepos 17 d.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 1 d.: Alfonsas, Vilė, Sudavis, Gauda.

Rugpjūčio 2 d.: Euzebijus, Teodota, Tugaudas, Varpūnė.

Saulė teka 5:43, leidžiasi 8:10.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 85 l., naktį 70 l.

Red. Vytautas Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, IL 60632
Telefonas namuose 847-1729, darbe 288-7557

DAR KELETAS MENIŲ IS LAISVES OLIMPIADOS

Patį išpūdingiausia Laisvės olimpiados dalis buvo lengvoji atletika. Dėkinga stadiono panorama, puikios varžybų sąlygos, tvarkingas pravedimas ir, neblogas lygis laidavo šių varžybų pasisekimą.

Nežiūrint Tautinių šokių šventės Chicagoje, dėl kurios keletas lengvatlečių negalėjo dalyvauti, mūsų rinktinę sudarė 22 lengvatlečiai su iškilnia ilgų nuo tolių bėgike Danute Valaityte- Yeager, buvusią Kanados rinktinės dalyvę. Ji padėjo vadovauti komandai, organizuoti ir dar laimėjo 800 ir 1500 metr. varžbas.

Vyrų klasėje dominavo ukrainiečiai su Britų imperijos meistreri B. Chambul priekyje, tačiau Clevelando Žaibo jaunieji atkakliai gynė lietuviškas spalvas. Išsiskyrė 16 metų Tadas Kijauskas, laimėjęs sidabro medalį 400 metrų bėgime ir trečias vietas 100 ir 200 metrų. Moterų klasėje dominavo lietuvaitės, laimėdamos 7 aukso, 4 sidabro ir 5 bronzos medalius. Be Valaitytės, mažiausia staigmena buvo Violeta ir Diana Olekaitės (19 ir 17 m.). Jos vienos iškovojo 10 medalių, kurių 5 buvo aukso. Užaugusios tabako farmoje, netoli Tillsonburgo, Ont., jos jau gerai žinošios savo apylinkių mokyklų sporto aikštėse. Be jų, reikia pažymėti 15 metų Rasą Orentaitę iš Detroito Kovo laimėjusią 2 bronzos medalius 200 ir 400 metrų distancijose, turinčią daug entuziazmo ir talento. Lietuvų komandai vadovavo D. Valaitytė, A. Malinauskas ir A. Bielskus, menedžeris buvo K. Sapokšinas.

Per tris dienas visus olimpiados parengimus stebėjo 8.000 žiūrovų ir dalyvavo 300 sportininkų. Visa šventė prasidėjo iškilmingu pokyliu, kuriame dalyvavo 400 svečių. Prie 5 garbės svečių sėdėjo Etobicoke miesto burmistras Flynn, Toronto bur-

šventės pasisekimo, nutarė pa-našią Laisvės olimpiadą ruošti kas ketveri metai.

A. B.

LAUKO TENISAS

TURNYRAS CHICAGOJE

Chicago lietuvų Teniso klubas organizuoja Kanados ir Amerikos lietuvių teniso pirmenybes. Jos įvyks rugpjūčio 23 — 24 d. Marquette parko aikštėse, prie 67 ir St. Louis gatvių. Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų A, B ir virš 45 m., moterų A ir virš 35 m., jaunių ir mergaičių 18 m. ir žemiau, taip pat vyr. ir mot. dvejetai. Registracijos mokestis suaugusiems 6 dol., jauniams 4 dol. Registruotis pas Antaną Kušėliauską, 6636 S. Francisco Ave., Chicago, Ill., 60629, telefonas 434-2265.

Šios varžybos ypatingai svarbios jauniams, nes mergaičių ir berniukų laimėtojai bus pakviesti keltinei į Australiją.

ISVYKA I TABOR FARM

Rugpjūčio 16 — 17 d. organizuojama išvyka į Tabor farmą. Čia šeštadienį 10 val. ryto jau prasidės teniso varžybos su vyrų ir mišriais dvejetais bei vienetais. Ten pat vietoje puikus golfo laukas, baseinas ir geras maistas. Dar yra keletas vietų. Registruotis po darbo pas L. Ragą, tel. 529 — 0955, o darbo metu pas V. Grybauską, tel. 269 — 7557.

NESUKAITYTE AMERIKOS PIRMENYBĖSE

Glorija Nešukaitė neseniai dalyvavo Amerikos stalo teniso pirmenybėse Fort Worth, Texas. Ji atstovavo Kanados rinktinę komandinėse varžybose, bet ši, deja, pralaimėjo Venecuėlai 3—1 ir prieš Korėją 3—0.

Individualinėse varžybose Glorija pasiekė kvartfinalį, tačiau čia iškrito prieš korėjietę.

IS AUSTRALIJOJOS PADANGIŲ

Pasiruošimai jau pradėti Lietuvos dienoms ir Sporto šventei, kurios įvyks Kalėdų švenčių metu Adelaidėje. Jos bus ypatingos, nes dalyvaus ir Amerikos lietuvių jaunieji sportininkai. Jų priėmimas žada būti puikus ir gerai organizuotas. Be jaunų krepšininkų ir tinklininkų, laukiamas ir gerų tenisininkų, o gal net ir plaukikų. Mat, šiose šakose Australijoje atsirado nemaža daug žadančio talento.

Štai Natalija Leiputė ir Petras Leipus, jau stiprios jėgos lauko tenise, o rugpjūčio mėn. atvyksta 5 savaitėms į Ameriką pasitobulinti. Jie nekantriai laukia Amerikos lietuvių tenisininkų, jėgų išbandymui. Plaukime smarkiai kyla seserys Renata ir Debie Užabalytės. Pirmoji 12 metų savo grupėje Adelaidėje 800 metrų laisvu stiliumi atplaukė per 9 min, 35 sek. ir laimėjo pirmą vietą. Ji pakviesta treniruotės Commonwealth žaidynėms, kurios įvyks 1982 metais Brisbane. Jos sesutė vos 10 metų taip pat daug žandanti plaukikė, ir dalyvaus sporto šventėje, kur pirmą kartą bus įtrauktas plaukimas.

Adelaidės Vyčio krepšininkai laimi paskutines rungtynes prieš Cats komandą 49 — 32 ir baigia sezoną be pralaimėjimo A klasės pirmenybėse. Komandą treniruoja A. Ignatavičius, o jaunos pažibos yra P. Urnevičius, J. Ignatavičius, A. Vieraitis ir kt.

Distroktio pirmenybėse dalyvauja jungtinė lietuvių-latvių komanda patyrė skaudų pralaimėjimą prieš Norwood 78 — 83. Antrą kėlinį jie vedė net 16 taškų skirtumu, bet atleido ir pasimetė.

Lietuvaitės įžygioja į Etobicoke stadioną Laisvės olimpiados metu

Adelaidė vis dar tikisi, kad Ste-pas Puidokas šiuo metu žaidžias Italijoje, dar pasirodys Australijoje. Tačiau jie mieliai priimtų ir kitą Australijos krepšininką, kuris norėtų vasarą praleisti Australijoje.

R. Sidaras

FUTBOLAS

PELE — ŠIMTMEČIO SPORTININKAS

Paryžiaus sporto dienraštis L'Equipe visuomet turi įdomių idėjų. Šį kartą jis pakvietė 20 didžiausių pasaulio žurnalų sporto redaktorių duoti sąrašą 50 geriausių šio šimtmečio sportininkų. Ir štai geriausių šio šimtmečio sportininku buvo išrinktas Pele su 178 taškais, 2 Jesse Owens, 169 t. 3. Ed. Merckx, belgių dviratininkas, 99 t. 4. Paavo Nurmi suomiis, 92 t. 5. M. Spitz, USA ir B. Borg, švedų tenisininkas, 7. E. Zatoček, čekų lengvatletas, 8. F. Coppi, italų dviratininkas, 9. Mahommed Ali, Amerikos boksininkas, 10 Sugar R. Robinson, Joe Louis, J. C. Killy ir 16-tas Eric Heiden USA.

Idomu, kad Jesse Owens gavo 7 pirmas vietas prieš Pelė — 5, bet Pelė jį pralenkė antromis ir trečiomis vietomis.

O. G.

LITUANICA RENKA TROFEJAS

Užbaigusi Chicago futbol pirmenybių ratą major divizion pirmoje vietoje, Lituanicos komanda vasaros atostogų paskyrė taurių ir trofėjų medžioklei. Tokios medžioklės vyksta įvairių sporto klubų rengiamuose piknikuose, kuriuose futbol turnyrai yra puikus programos pavairinimas. Trofėjos neduodamos veltui. Reikia jas laimėti užimant pirmą, antrą ar trečią vietas. Dalyvaujančios komandos turnyras rimtai ruošiasi, nes tai yra reta proga pasirodyti prieš tūkstantinę publiką ir laimėti savo klubo papuošimui gražių trofėjų. Trofėjas skiria klubų mecenatai, plačiau visuomenėje žinomi asmenys, organizacijos ar prekybos įmonės.

Šią vasarą Lituanicos komanda jau dalyvavo trijuose turnyruose. Tautinių šokių šventės proga Lituanicos suruošė dešimties komandų turnyrą Marquette Parke pirmos vietos trofėją laimėjo patys rengėjai. Apie tai jau buvo plačiau rašyta Sporto apžvalgoje.

Liepos mėn. 19 d. Lituanicos komanda žaidė St. Joseph, Michigan, vokiečių klubo Kickers tradiciniame turnyre, į kurį suvažiavo keletas tūkstančių pla-

čios apylinkės vokiečių lyg pasi-didžiuioti savo bendro darbo kū-rinui, gražiu, erdviu, su moder-niais pastatais ir kitais reikalin-gais įrengimais, stadionu tin-kančiu įvairiems parengimams. Iš St. Joseph Lituanica grįžo su kuklia trečios vietos trofėja.

Liepos mėnesio 26 ir 27 die-nomis Lituanicos komanda daly-vavo Chicago Schwaben futbo-lo klubo suruošame turnyre, jų pačių stadione, Buffalo grove, Il-linois. Jame dalyvavo, neperde-dant galima sakyti, dvylika ge-riausių Amerikos Vidurio Vaka-rų komandų: šešios Chicago's major divizionos — vokiečių Kic-kers, ukrainiečių Lions, lenkų Eagles, Lituanica ir vokiečių Green — white ir Schwaben St. Joseph iš Michigan. Dvi koman-dos iš Milwaukee — Bavarians ir Milwaukee Soccer Club. Trys komandos iš St. Louis — A. J. F., Ziegenhein ir garsusis Kutis. Da-lyvaujančios komandos padaly-tos į A ir B grupes po šešias, žai-dė „Round robin“ sistema. Grupių nugalėtojai susitiklo finale. Lituanicos komanda A grupėje sužaidė penkerias rungtynes prieš sekančias komandas: Mil-waukee Bavarians 0:1, Ziegen-hein 5:0, Schwaben 1:1, prieš A. J. F. 2:0 ir Green — White 3:2.

Surinkusi lygiai taškų su Ba-varians, Lituanicos komanda dėl geresnio įvartų santykio 11:4 pa-teko į finalą. Lituanicos įvarčius uždarbo: Algis Krygeris 3, Aidenas 3, St. Jenigs 2, Henris Jeni-gas 2 ir Kearny.

Finalinėse rungtynėse Litua-nica žaidė prieš B grupės laimė-tojų Lions komandą. Rungtynių pradžia atrodė daug žadanti Li-tuanica, nes pačioje pradžioje Alg. Krygeris puikiu įvarčiu iš-vedė komandą į laimėtojų poziciją. Vėliau Lions išlygino ir normalus rungtynių laikas bai-gėsi 1:1. Pratešime Lions pelnė du labai ir labai laimingus įvar-čius ir tapo tikrai iškiliaus ir ge-rai organizuoto futbolo turnyro nugalėtoju. Lituanicos komanda, atsidūrusi antroje vietoje, už ku-rią gavo didžiulę, kaip Jėzuitų koplyčia, trofėją, irgi turi pagrind-didžiutis, nes žaidė be keturių pagrindinių žaidėjų: vartinin-ko Z. Balčiūno ir N. Markulino, kurie atostogauja Europoje, dr. J. Ringaus, rimtai susižeidusio žaidžiant prieš svečius iš Brazi-lijos ir G. Hough. Aikštės žai-dos vadovas inž. Bielskus neturė-dos sunkumų, bet vartininkas St. Venckas finalinėse rungtynė-se prarado visišką savimi pasitikėjimą.

J. J.

MERGAITES RUNGTYNIAUJA

Rašant apie mergaičių futbo-lo rungtynes, visai nenorint šyps-nys susiformuoja ir nesinori ti-kėti, kad ir jos pačios ir tą žai-dimą žiūri rimtai, kad jos žaidžia „for real“. Vieną sekmadienį, kai vidurdienio temperatūra pasiekė 100 laipsnių net pavėsyje, Litu-anicos mergaičių komanda iško-

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

PIRMAS AR ANTRAS SĄRAŠAS KNYGŲ — TAI PUIKI IR NEBRANGI DOVANA BET KURIA PROGA

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas mok-te tik \$10.00 ir \$2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė \$30.00.

Sluigtinsys No. 1

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 400 psl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 psl.

VYSK. P. P. BOCIŲ ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Reda-gavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 psl.

PIRMASIS RŪPĖSTIS. Jurgis Jankus. Vėlinio bala, Zmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 psl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaidžias ir skaudulius. 187 psl.

BREKSMĖS NASTA. Jurgis Gilauda. Romanas. 384 psl.

Sluigtinsys No. 2

Knygų originali kaina \$25.00. Pardavimo kaina su persiuntimu taip pat \$12.00.

LIETUVISKOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 230 psl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI I d. F. M. Dostojevskis. 265 psl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI II d. F. M. Dostojevskis. 290 psl.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 psl.

PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 psl.

SŪNUS PALAIDONAS. Fulton J. Sheen. 174 psl.

AIDAI IR SESELIJAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 psl.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Iliuzijos gyventojai dar pridėda pridėda 50 ct. valstijos mokestio.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

vojo gražias lygiąsias 0:0 prieš stiprias Hurricanes žaidėjas, aš turėjau skubiai savo nuomonę pakeisti, nes tokią dieną gali tas žaisti, kas turi pasiryžimo, energijos, valios ir kas tą žaidimą tikrai mėgsta. Minimų rungtynių neabejotina žvaigždė buvo vartininkė Tauraitė.

Lituanicos mergaitės treniruojasi bet kokiam ore, daro stebėtiną pažangą, kuriai pavaizduoti komandos vadovas Pijus Stončius neranda žodžių.

Jos žais ši sekmadienį 1:1 val. Marquette Parke.

VYRAI VYKSTA Į GENOA CITY

Lituanicos vyrų ir veteranų komandos ši sekmadienį vyksta į Genoa City dalyvauti Rams ruošiamame futbolo turnyre. (Nukelta 1 pusl.)

Advokatų Draugija VALDEMARAS BYLAITIS

IR
VINCAS BRIZGYS
Teisinių daktarai
2458 W. 89th Street, Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

PLATINKITE "DRAUGĄ".

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatliepė, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4422, 372-5223, 238-6575

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUCE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Seštad. 10 iki 1 val.

JĖGŲ TELKIMAS

Dienraštis „New York Times“ skelbia, kad per paskutinį dešimtmetį žydai įstengė gauti leidimus iš Sovietų Sąjungos emigruoti 240,000 saviesiems, taigi netoli ketvirtadalis milijono. Nors paskutiniu metu tas išvažiavimo leidimų davimas kiek sulėtėjo, bet 1979 metais žydai galėjo susilaukti daugiau kaip 51,000 savųjų iš už geležinės uždangos. Kai pagalvojame, kiek daug yra persikūti lietuvių šeimų, kurios net per porą dešimtmečių negali parsikviesti savųjų iš okupuoto krašto, mums kyla klausimas, kodėl žydus šiuo atžvilgiu geriau einasi.

Tam yra keletas priežasčių. Visų pirma žydų išeivija vieninga. Antra, jie plačiai įstengia panaudoti spaudą, radiją, televiziją, visas informacijas priemonės, darydami viešosios nuomonės spaudimą Maskvai. Trečia, jie sugeba įtraukti kitų tautų, kitų tikybų žmones ginti savo tautiečius. Žydų teisių gynimo komitetui Chicagoje vadovauja viena vienuolė, kuriai sudaromos sąlygos vyksti net į tarptautines konferencijas, ginant bolševikų skriaudžiamus žydus už geležinės uždangos. Žinoma, žydai, turėdami tiek savųjų JAV-se, susilaukia ir didesnes šio krašto vyriausybės paramos. Bet ir mums Amerikos valdžios žmonės, senatoriai, kongresmanai parodo daug prielankumo.

Washingtono amerikiečių sudarytoji Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisija, kuri stebi, kaip įvairūs kraštai vykdo Helsinkio susitarimus, savo viename iš paskutiniųjų biuletenių skelbia, kad vien nuo 1978 m. pradžios iki 1980 m. liepos 1 d. Maskva įkalino daugiau kaip 280 asmenų, kėlusius balsą dėl žmogaus teisių laisvumo, dėl veiklos, kurios laisvė jiems buvo garantuota Helsinkio susitarimu. Tai didelis skaičius ir didžiausias idealistų, kurie, nepaisydami asmeniško pavojaus, išėjo prieš policinę Maskvos valdžią, reikalaujanti piliečių, žmogų priklausomų teisių.

Naujausiame Lietuvos pagrindinio laikraščio „Aušros“ numeryje 20 (60) išsamiame straipsnyje apie Ukrainą skelbiama, kad „šiuo metu iš visų Tarybų Sąjungos politinių kalinių 40% sudaro ukrainiečiai, 30% pabaltiečiai“. Taigi tokiam gausiam procentui pabaltiečių, jų tarpe lietuvių, tenka savo gražiausias gyvenimo dienas praleisti sunkių okupanto kalėjimų kankiose. Kokie juos ten užgula sunkumai, galima spręsti iš tame pat „Aušros“ numeryje paskelbto SOS šaukimo „Lietuvai ir pasauliui“. A. Terleckui, J. Sasnauskui, V. Skrudžiui ir P. Pečeliūnui šiandien yra iškilusi reali fizinio sunaikinimo grėsmė. Šie kilnūs vyrai yra nuėję nelengvą gyvenimo kelią. Nuolatiniai nepriteikiami, patirti įvairūs sunkumai bei jautrus reagavimas į skaudžius Lietuvos gyvenimo faktus yra gerokai apardę jų sveikatą. Paskutinėmis žiniomis, V. Skrudis iš saugumo rūšių perkeltas į Lukiškio kalėjimo ligoninę. Todėl šiems Lietuvos žmogaus teisių gynėjams yra reikalinga efektyvi tarptautinė pagalba. Mes prašome visas užsienio lietuvių organizacijas, privačius asmenis bei laisvųjų tautų juridines ir kitas institucijas, suinteresuotas mažųjų tautų likimu bei laisvės ir demokratijos principų įgyvendinimu, padėti minėtiems Lietuvos patriotams ir siekti kuo skubiausio jų išvadavimo. Tenebūnie pamirštos jų vargstančios šeimos.

Tai graudus Lietuvos kankinių šaukimas. Mes negalime jo praleisti negirdomis. Ir čia mums reikia stipriai ir vieninčiai. Nepraleisti progų, kreiptis į vyriausybės, į kongreso žmones. Kelti šį reikalą spaudoje, radijuje, jei galėtume praveržti, ir televizijoje. Jau dabar kaskart daugiau atsiranda lietuvių, kurie savo laisvės kais prasiveržia į amerikiečių spaudą. Yra svarbu palankiai viešajai nuomonei formuoti. Tegu ne visus mūsų laisvės išspausdins, bet visus paskaitys redaktoriai, ir tai gerai.

Gerai, kad mūsieškiai jau prieina Amnesty International centrą ir ten šiuos reikalus judina. Gerai, kad rušiamasi platesniu mastu šį reikalą perteikti į Madridą suvažiuojantioms įvairių valstybių delegacijoms. Džiugu, kad sužinojome apie Jungtinių Tautų padalinio šaukiamą suvažiavimą, kur galės prisistarti tarptautinį statusą turinčių organizacijų atstovai, planuoja ir Vlikas eiti. Tos visos pastangos turi susilaukti mūsų paramos.

Uždaviniai taip svarbūs, mūsų jėgos tiek ribotos, kad pribrendo būtinas reikalas nebesiskaldyti ir nebesigrumti savo tarpe. Kaip skelbdavo dr. K. Grinins, atėjo valanda savo tarpe paskelbti paliaubas. Mūsų veiksniai, savo tarpe įsivėsami ryšinių institucijų, turės geresnes galimybes išlyginti kylančius savitarpis klausimus ir nesklendimus. Susitinkame su žydais, kalbame su jais, tai lietuvis su lietuviu turi rasti būdą šaltus tarpusavio vėjus išblaškyti. Daugiau žiūrėkime kas ką pozityviai dirba ir vertinkime, nesiknaisiodami ir ieškodami prieštarių. Sutarus bendrą veiklos planą ir suderinus jėgas į ateinančius padėti bus žiūrėta ne kaip į įsibrovėlius, o kaip į talkininkus.

Prasmingos mintys, kurias kalinamas Vytautas Skudovas pabrėžė savo laiške JAV prezidentui Carteriui: „Matydamos nuolatinius demokratinių laisvių ir žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje, aš įsijungiau į lietuvių tautos judėjimą už demokratines laisves ir žmogaus teises, kurios pastoviai ir sistemingai pažeidžiamos mano tėvų gimtinėje, o mano tėvynėje Lietuvoje... Šiuo laišku užtikrinu Jus, ponas Prezident, kad nors ir kokie sunkūs išbandymai manęs laukytų ateityje, visada pasiliksiu ištikimas žmogaus teisių gynimo principams, tuo pačiu apginamas savo gimtinės JAV (jis yra gimęs Amerikoje) ir tėvynės Lietuvos garbę. Tegul mano auka sustiprina naujus kovotojus už žmogaus teisių ir demokratinių laisvių įgyvendinimą dabartinėje Lietuvoje“.

Kas turėtų tokią kieta širdį, kad neišgirstų šio didžiojo idealisto, kalinamo lietuvių ryžtingos priešais aukoti savo asmeniską gyvenimą mūsų tautos laisvės labui? Šalia pareigos Lietuvai, mes patys, išgyvenę kruvinas komunizmo skriaudas, turime pareigą ir visos žmonijos atžvilgiu. Naujas žmogus Kard. Mindszenty sąjūdžio laiške atkreipiamas dėmesys, kad „per 63 metus nuo bolševikų įsigalėjimo Rusijoje komunistai įstengė užgrobti 63 kraštus, vidutiniškai kasmet po vieną. Nelaimei, ir 1980 m. nebus išimtis Afganistanui patekus į Maskvos kontrolę ir keletą Centro Amerikos kraštų komunistams atakuojant“. Tai įspėjimas visiems, kad priešintis naujam kolonializmui yra gyvybinis reikalas.

J. Pr.

RUBLIS STIPRESNIS UŽ LENINĄ

Sovietų valdžios viršūnėse Vagystės, kyšininkavimas

(Tęsinys)

J. DAINAUSKAS

Sovietijos piliečiai ypatingai labai darbūs jei jie dirba sau. Tikriausiai niekas nepajęstų apskaičiuoti įnašo, kurį visai krašto gamybai duoda tas „privatus“ darbas, tačiau manoma, kad jis yra apytikriai tolygus ūkininkų „prisodinybių“ sklypelio įnašui, aprūpinant maistu visą Sovietiją, t.y. ne mažiau 30% žemės ūkio gaminių, gaunamų iš visų sovchozų bei kolchozų. „Šabašniki“ (dirbantieji po „darbo dienos“ pabaigos) dabar yra Sovietijoje pasidarę visos ūkio sistemos nepašalinama atrama. Ypač kaime veikia pastovios „šabašniki“ brigados: grupės amatininkų, kurie už aukštą atlyginimą teikia savo privatų patarnavimą, — nors formaliai tas yra griežtai draudžiama. Vienok, sovchozų ir kolchozų vadovai mielai jais pasinaudoja, nes „šabašniki“ dirba greitai, patikimai ir švariai. Taip, Volgogrado (buv. Stalingrado) srities vieno sovchozo direktorius, „Pravdos“ pranešimu, su viena „šabašnikų“ brigada sudaręs formalią sutartį pataisyti sovchozo mašinų ir automatiškąs girdyklas. Darbas buvo atliktas labai greitai ir labai gerai. Atlyginimas už tą darbą sudarė 14,434 rubliai, kas Sovietijos sąlygomis, sudaro nemažą sumą. Priešingu atveju, to sovchozo direktorius savo mašinų ir įrengimų niekad nebūtų sutvarkęs.

„Šabašniki“ pristato viską, kas normaliu keliu nepasiseka arba tik po begalinio laukimo įmanoma gauti: automobilių padangas, rutulinius guolius, plytas, vandentiekio kranus ir net kanalizacijos vamzdžius. Medžiaga ir įrankiai vogti iš „visuomeninės nuosavybės“. Labai atsargiai apskaičiuojami, Sovietų Sąjungoje, vienos darbo dienos metu prekių ir medžiagų pavagijama už kokius 72 milijonus rublių. Atrodo, kad TSRS šiandien turi aukščiausią vagysčių imonės dydį vienam krašto gyventojui.

Niekas tokios rūšies „apsirūpinimo“ nelaiko nusikaltimu. „Mažiau dirbti, daugiau sau daryti“ yra Sovietijos piliečių obalsis, ir pasisavinimai daromi vis didesniu mastu. „Izvestija“ aprašo, kaip naujos mašinos, ypač žemės ūkiui skirtos, paklydę iš fabriko į paskyrimo vietą „išdorojamos“. Atėjus tokiam transportui, ne tik trūksta įrankių dėžių, bet ir akumuliatorių, padangų ir lempų. Į Kokčetavo

geležinkelio stotį atėjo 108 kombainai ir 117 traktorių bei automobilių, kuriems trūko kokios nors dalies. Iš į Celinogradą atsiųstų 541 kombaino net 348 buvo su trūkumais. Apsukresni Moldavijos respublikos sunkvežimių vairuotojai metų metais be jokio varžymo gabenamas statybos medžiagas paklydę „pradangi“. Jie rado, kad „transporto nuostoliai“ turi būti padengiami perkimo kainomis. Užtat jie tuos „nuostolius“ tvarkingai padengia, o medžiagas už kelerio apaukštesnes kainas judo į rinkoje parduoda.

„Delikatniausias“ iki šiol skandalų paskutiniųjų laikų iškilo Maskvos Žuvininkystės ministerijoje, kur dešimtį metų buvo vykdomas kaviaro plautaus masto šmugelis. Kaviaras buvo pakuojamas į silkių dežutes ir kaip pigios „rūkytos silkės“ eksportuojamas Vakarose gyvenančiam bendrininkui. Pastarasis perkavodavo ir originalias kaviaro dežutes ir parduodavo kaviaro Vakarų rinkos kainą. Kainų skirtumą (apie 1:30) rusai dalinosis su gavėju. Rusai savo dalį gaudavo doleriais, įmokamais į vieną Šveicarijos banką. Tūkstančiai apie tą būdą turėjo žinoti, — nuo pakuotojų, per Valstybės didmeninę prekybą, iki Ministerijos viršūnių. Keli šimtai įtariamų suimti. Žuvininkystės ministras Aleksandr Iškov pasitraukė iš pareigų. Bylos dar nebuvo, bet svarbiausieji „dalyviams“ gresia mirties bausmė.

Arthuras Goldbergas ir Voroncovas, JAV-bių ir Sovietų S-gos atstovai Belgrado konferencijos metu. O kaip bus šiais metais Madride?

Vienok, bausmės jau daugiau nebaugina. Kiekvienas galvoja, kad taip gali atsitikti tik kitam. Prekyba „iš po stalo“ pasidarė normali, ir niekas kitokios nesitiki, ypač norint gauti kokią „defecitinę“ prekę „nuo stalo“. Veik viską galima gauti Maskvoje, bet tik arba už labai aukštą kainą, arba mainomis: šaldytuvą už stereofoninį įrengimą, sabalo kailinius už pornografinį filmą, butą naujose namuose už automobilį ir t.t. Toje sistemoje asmenys, užimančieji didmenį bei mažmenį prekyboje raktines pozicijas, yra tikri karalikai. Taip pvz. Vakarų Vokietijos Salamandra batų transportas nepatenka į krautinių lentynas. Pardavimo skyriaus vedėjas juos, keleriojai didesniais kainomis, parduoda rinkiniams klientams, kurie savo ruožtu, kita proga, konjaku ar importuotais baldais revanšojasi. Savaimė suprantama, kad tam tarnautojui, kuris iš Užsienio prekybos kontoros tuos Salamandra batus persuntęs į galutinį „kanalą“, irgi reikia atitinkamai atlyginti. „Patepimui trys rubliai už porą yra vidutinė suma“, sako vienas, tuos reikalus gerai pažįstamas maskvietis. „Priešingu atveju, sekantis batų transportas nukeliaus kur nors kitur“.

Net ir nuosavi, taip vadinami „kooperatyviniai“ butai gaunami už kyšį. „Priedas“ sudaro apie 30% oficialios imonės kainos, t.y. — 3,000 rublių prie oficialios 10,000 rublių kainos. Naujajai klasei, kuri formuojasi iš besinaudojančių ta korupcinę sistemą, tokios sumos nesudaro jokio sunkumo. Oficialus „Direktor Magazina“ (krautuvės vedėjo) atlyginimas tėra nedaug virš 200 rub., tuo tarpu, juodosios rinkos pagalba jis, dažnai, surenka virš 5,000 rublių. „Prieš dešimtį metų viskas vyko dar pagal dėsni. — „ranka ranką plauša“. Šiandieną gi viską galima apmokėti grynais pinigais. Tuo požiūriu padarėme pažangą“, pasakė vienas Sovietų žurnalistas. Net kyšių dydis standartizavosi!

Juo aukščiausia pakyla gyvenimo standartas, tuo didesnis yra pareikalavimas geresnių vartojimo reikmenų ir tuo labiau įsiskaidija kapitalistinė galvosena. Viename Maskvos viešbučio restorane jaunas rusas valgė pietus, kurie kainavo apytikriai jam 15 rb. Jo žodžiais, jis iš profesijos esąs kailininkas, anksčiau dirbes

vienoje didžiojoje kailinių gamykloje, bet tą darbą metęs ir pradėjęs daryti „savarankišką biznį“. Nesunku buvo atspėti, kad jo tas „biznis“ rįsasi su prekyba kailiniais. Žurnalisto paklaustas, ar jis nebijąs būti suimtas už „parazitizmą“, jis atsakė: „O ne!“ Jis esąs vienoje imonėje oficialiai įregistruotas dirbančiu, kaip to įstatymas reikalauja, su 50 rb. atlyginimo. Tų 50 rb. jis vienok negauna. Jis juos sumoka imonės direktoriui — kaip kompensatą už draugišką įregistruotą dirbančiu. Žinančiųjų manymu, tokių „mirusiųjų sieklų“ Sovietijos imonių igulų sąrašuose yra dešimtys tūkstantių.

Kažkur Maskvos pakraštyje, dvilikos aukštų gyvenamose kareivinėse gyvena Sergejus. Jis dirba ekonomistu viename universiteto institute. Partijos narys. 43 metų amžiaus. Jis priklauso prie tų rusų akademikų, kurie savo kasdieniniame gyvenime priprato gyventi dvigubu gyvenimu. Išoriniai jis per pirštą nenukrypsta nuo partinės linijos ir parengia puikias analizes apie socializmo pranašumą. Vienok vidiniai jis yra radikalus sistemos kritikas.

„Jei mes būtume sėziningi, mes turėtume prisipažinti, kad visa sistema yra sužlugusi. Kaip tik mes užbaigėme dešimtąjį penkmečių planą, tačiau nei vieną kartą mums nepavyko tikrai pagal planą gyventi. Mes apgaudinėjame save kas penkeri metai vis iš naujo“.

Sergejus, kuris tuos sistemos dantračius iki patį smulkiausių gerai pažįsta, slaptaip paruošė 100 puslapių „rusiškos ligos“ analizę. Pasišaipydamas jis cituoja ekonomikos profesorių Melnikovą, kuris praėjusiais metais žurnale „Planovje choziajstvo“ (Planingas ūkis) su pasididžiavimu skelbė: „1977 metais krašte buvo 5,5 milijonai dirbančiųjų planavimo bei statistikos organuose. Joks kitas kraštas visame pasaulyje neturi tokių kadru, taip kvalifikuotų ir taip komunistinės partijos bei liaudies reikalams atsidavusių pareigūnų“.

„Tai kaip tik ir yra tikroji priežastis“, sako Sergejus, „kodėl mes vis giliau ir giliau grimstame į pelkyną: 5,5 milijonų planuotojų, bet nei vieno žmogaus, kuris norėtų imtis atsakomybės“.

Toje savo studijoje jis prieina išvados: „Šių dienų ūkiui neįmanoma vadovauti administracinėmis priemonėmis. Juk ekonomika yra labiau komplikuojausi, o planavimas vis labiau ple-

čiasi, tad mes galime sulaukti vien tik mūsų sunkumų paastėjimo“.

Stalino laikais vien tik slap-tas tokios analizės parengimas būtų kaštavęs galvos netekimo. Šiandieną Sergejus galys išdrišti savo studiją parodyti kai kuriems savo draugams, o gal net ir patikimesniam CK aparato pareigūnui. „Vienok blogiausia yra tai, kad veik keikvienas jų, palinguodamas galva, pri-taria ir sako: tu esi visiškai teisus, bet geriau apie tai pamir-ski. Juk tu neblogai gyveni“.

Kitokių atsakymų dar nesi-girdi.

Sergejaus pranašavimu, partija po 4 ar 5 metų jau negalėsianti neigti tos ūkio planavimo krizės. Tada galima bus laukti, kad Sovietijoje būsiąs pastatytas esminis klausimas: kas, koks žmogus asmeniškai atsakingas už Sovietijos ūkio sužlugdymą. O po to reikės ieškoti išeities iš to pelkyno. Tik neaišku, — ar Sergejus tuo tikrai tiki, ar jis tik taip sako, kad nors tuo save padra-sintu ir negyventų be vilties. Juk jis rytoj vėl eisias į savo institutą, vėl parengs sekančią optimistinę analizę apie už-baigtojo penkmečio plano realizavimą, o jojo institutas po to vėl savo premiją gausias!

Nors netiesiogiai, čia pateik-toje medžiagoje esminiai prie-kaistaujama Sovietijos poli-tiniai sistemos, tačiau čia nieko nekalbama apie tos sistemos valdymo viršūnes, tos padėties įvertinimą ir nieko apie tai, ar toji viršūnė yra linkusi daryti kokias nors bet tikras refor-mas. Nenuostabu, valdančioji viršūnė savo nuožūra nau-dojasi gerai veikiančia poli-tinės ir ekonominės presijos aparatu, kuriam veiksmingai pasipriešinti, atrodo, So-vietijoje nėra ne tik atitinkamų jėgų, bet ir sąlygų. Toji viršūnė su bet kokiais prieaistais gali nesiskaityti.

Toji viršūnė ir vien tik ji dis-ponuoja krašto ištekliais vi-suma. Jokia korupcija, kyšinin-kavimas tos viršūnės nenuskurdis. Savanaudžiai, kyšininkai savo veikimu ken-kia tik masei, silpnina josios atsparumą viršūnei ir tik-romoje tai viršūnei nenkenkia. Todėl netekti stebėtis, jei pa-aiškėtų, kad toji viršūnė, nors ir patydomis, bet sąmoningai lei-džianti tam plėstis. Viršūnei jo-ko politinio ar ideologinio pa-vojaus neteikia. Nors Sovietijos ir masės jau atvirai labiau vertina rublį nei Leni-ną, tačiau tai nenkenkia Sovieti-jos valdančiajai viršūnei.

(Pabaiga)

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

14 (Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

— Reikėjo pasakyti, — barėsi Skripkus.

— Aš ne beibis, jūs ne beibis, kam sakyti, — paaiškino prapuolėlis ir paliepė visiems įpilti alaus ir dėl to niekas per daug negalėjo ginčytis, juo labiau, kad apie rungtynes jie vis tiek nebeužėjo kalbėti, nes nieko nesuprato. Jie ir patys būtų išbėgę, jei ne tas žmogėnas su alaus dėže ant pilvo ir jei būtų žinoję, kaip be Džiano parsirasti namo.

— Kai pirmadienį teka saulė, — pasakė Tamas, o kadangi pirmadienis dar buvo gana toli, maždaug už jūrių marių, tai nebuvo ko rūpintis, kol Tamas čia stovėjo ir skaičiavo ir, jei kam reikėjo, rašė įro-mana.

Popierinis puodukas

Suprantama, iš popierinio puodo gerti tai dar nėra labai iškilminga, o jei daktarai išaiškintų, gal dar ir nesveika. Visai kitas dalykas molinis ar stiklinis puodas, juo labiau, kad su tokiu geriamu indu gali ir savo nuomonę geriau išreikšti, trinkelėdamas juo į barą ar į stalą. Popierinis puodas buvo tiesiog skirtas alaus naikinimui ir naudotinas tik rungtynėse, kad negalėtų juo trenkti netikusiam žaidėjui ar teisėjui į sprandą, nors

šie to mūtų neabejotinai pilnai užsitaravę. Bet popierinio puoduko reikšmė iškilo visai netikėtai, kilus nuomonių skirtumui, kaip kokioj ten viršūnių konferencijoje.

Buvęs malūnininkas Šatkus, geras, storas žmogus, stengėsi atokiau laikyti nuo tos šaunosios grupės, kuri suteikdavo nenupešintų rūpesčių Tamui ar policijai.

Bet šiaip jau Šatkus nebuvo koks ypatingai priekabinių projektų sudarinėtojas. Jis geriausiai buvo žmogus, neužmiręs, kad jis jau nebeturi malūno, nors pinigų šiame krašte sunkiu darbu sugebėjo prasminti. Jis įsigijo skolon namus, priiminėjo nuomininkus, rinko nuomas, kovojo su tais nuomininkais, o pas jį taip pat ant anglių apsigyveno ir Kaziukas su viršila, vėliau tapusiu garbingu kapitono.

Kaltinti, kad malūnininkas neužmiršo, jog jis jau nebeturi malūno, nėra ko. Buvo daug, kurie užmiršo, kas jie buvo, o jei kuris užmiršo, tai truputį prisimindamas, pasidarė daugiau, negu buvo. Juk pagaliau viskas vėlino, anot to generolo, uniformos, sagos ir trys milžinai. Liko tik į Tamą panašios užteigos, kur pro buvusius puskarininkus, tapusius vos ne štabo vadais, negalima buvo prasibrukti.

Policijos visokie pareigūnai tapo policijos nuovadų arba net apskričių viršininkais, vachmistrais ir kitokiais aukštų postų laikytojais. Nematę gimnazijos, tapo studentais, asistentais, profesoriais, o šiaip jau visokie viršininkai referentais. Bet pagaliau viso to niekam nebuvo gaila. Juk daugeliui maloniau, kai, valant dangoraižių raštines, kas nors ima ir pasako: „Profesoriau, paduok mapą“ arba, gerbiamas advokate, palaikyk kibirą“. Bet tai labai naudotinas tik rungtynėse, kad negalėtų juo graužti ir naudinga, kai žmogus nieko daugiau nelieka, nei turtų, nei buvusio pavaldinių

nuolankumo, nei garbingos algos, kategorijomis matuojamos, o liko buvusi profesija. Tai yra vertingas atsiminimas ir nėra ko čia burbėti, jei tai atminimą kas nors kiek ir pasiaukštino. Niekam juk iš to jokio nuostolio, priešingai, dar tėvynėi pelnas, kad ji šitokius kadrus ne tik turėjo, bet ir sugebėjo išlaikyti. Vot, nuo šito posto malūnininkas ir pradėjo ginčą su vachmistru Jonu, kuris tikrai buvo vachmistras ir ne truputį savo posto, tą vachmistystę praradęs, nepasididino. Jis, taip sakant, ir liko ponas vachmistras, dirbo baldų fabrike, gamino žaislus ir žaidimų mašinas, bet šiaip jau, kaip ir malūnininkas, stengėsi išlikti aukščiausių visų Tamo šventovės maldininkų, kurie savaitgaliais kaip tarakonai rapinėjo, garbindami Ameriką ir prisimindami savo brangią tėvynę ir už ją nuliedami po lašelį gėrimėlio, o po gurkšnelio ir ašarėlę. Ir taip malūnininkas pas Tamą gal tik kiek sušlapęs, kad miltai nedulkėtų, vachmistru išiekt tiek tesušlapinusiame savo šokiadienę nuotaiką, kad ji pakilėsi būtų, pasakė:

— Jei ne mes ūkininkai ir malūnininkai, tai jūs visi, tokie miesto poneliai ir policininkai, būtumėte badu išstipę. Mes jus visus dykduonius išlaikėme.

Vachmistras neneigė žemės ūkio reikšmės. Jis pats buvo iš ūkio kiles. Bet policiją ir visą valdininkiją laikyti dykduoniais tai ne tik tarnautojų, bet ir visos tėvynės šmeižtas. Išvaizduokite, kad Lietuvoje nebūtų buvę valdininkų luomo. Visa valstybė nustotų orumo ir pakilumo. Žinoma, didžioji lietuvių gyventojų dalis nuo caro žandarų laikų nugyvendavo nieko bendro su policija neturėdami, bet vis tiek, jei kam prapuolė akėčios, jei kam arklį pavogė, tai tekdavo susisiekti su policija be didelio džiaugsmo.

(Bus daugiau)

Clevelando Sv. Kazimiero aukštesniosios lietuviškos mokyklos abiturientas Paulius Staniškis ruošiasi padėti gėlių puokštę prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės paminklo. Vėliavą laiko abiturientas Jonas Bankaitis.
Nuotr. V. Bacevičius

ŠAULIAI RINKSIS CLEVELANDE

Saulių sąjunga išugdė tradiciją — kiekvieną vasarą surengti kultūrinę savaitę ar bent savaitgalį. Kai vasarą vyksta didesni renginiai (šokių, dainų šventės ir kt.) šauliai pasitenkina kultūrinio savaitgalio surengimu. Toks kultūrinis savaitgalis rengiamas Clevelando rugpjūčio mėn. 9 - 10 dienomis, lietuvių namuose.

Kultūriniam savaitgaliui surengti sąlygų sudarymu rūpinasi Clevelande veikiančių šaulių sąjungos dalinių valdybos. Jos surado patalpas, rengia banketą, rūpinasi dalyvių priėmimu ir aprūpinimu. Tai uždavins, kuriuos clevelandiškai ryžingai vykdo. Programą tvarko sąjungos centro valdyba.

Programoje bus žvelgiama į dabartinę mūsų tautos padėtį. Ypač daug dėmesio skiriamas tautos pasipriešinimui prieš okupantą. Paskaitininkais pakviesti:

kun. J. Borevičius SJ, redaktorius Br. Kviklys, dr. Pautienis ir A. Ziedonis.

Br. Kviklio paskaita jungiama su turtinga lietuvių rezistencijos paroda, kurioje ypač išryškinama pagrindinė spauda. Paroda bus išstatyta per abiejų dienų. Ekspozitai surinkti ir paroda paruošė Br. Kviklys. Tai kruopštus ir svarbus ilgų metų darbas, nes parodos ekspozitai yra retinys ir jiems gauti, juos atgabenti į Vakarus, reikia ne tik pastangų, bet ir kai kurių asmenų rizikos.

Kultūriniam savaitgalyje dalyviai kviečiami ne vien šauliais, bet visi kurie domisi tais klausimais, kurie savaitgalio programoje bus nagrinėjami. Clevelando lietuvių visuomenė bus proga pabendrauti su šauliais, o taip pat išgirsti įdomias paskaitas ir pamatyti išpūdingą parodą.

mas mirti. Taip visas miestelis išjungia į Kristaus gyvenimo pabaigos tragediją. Vaidintojus pagal vaidmenis parenka gana anksti prieš vaidinimus 24 asmenų komitetas, kurį sudaro klebonas, burmistras, miestelio taryba ir specialiai visų gyventojų rinkti asmenys. Iš vienos šeimos gali būti imamas tik vienas svarbus vaidinimas. Negali vaidinti ištekejusių moterų. Vaidinime neįvartojama kaukių, perukų, grimų, bet dėvima specialiai šiam reikalui pagaminti tradiciniai biblinio stiliaus drabužiai. Vaidinimų metais nevalia šokti ar šiaip rengti kokius nors pasilinksminimus. Visas miestelis gyvena pakiliai vaidinimų nuotaika. Paprastai vaidinimai pradami pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį ir tęsiasi 4-5 kartus per savaitę iki rugsėjo mėn. Vaidinimas susideda iš 18 veiksmų, kurie pradami Senojo Testamento gyvaisiais paveikslais, primenantiais būsimąjį Mesiją, su pritaikyta orkestro muzika ir chorų. Vaidinimas pradamas rytą 9 val. ir bet kokių oru. Šiame užplanuotame 2 valandų pietų pertrauka tęsiasi iki 6 val. vak. Vaidinamas 80 spektaklių.

Kadangi vaidintojai, ypač svarbiųjų rulių, dėl įtampos, pervargimo per vasaros karščius ir karštos lietuvių, kasdien po 5-6 valandą, labai pavargsta, šiemet pirmą kartą vaidinimų istorijoje pagrindiniams vaidmenims parinkta po du vaidintojus. Taigi yra du „Jėzusai“: vienas 22 metų Rudolf Zvink, burmistro sūnus ir medicinos studentas; antras — 46 metų Gregor Breitsamter, šaltkalvis. Yra ir dvi „Marijos“: Martha Wiedemann, 22 metų siuvė-

ja ir 42 metų Irmgard Denng, sekretorė, kuri jau trečią kartą vaidina Mariją. Vyriausias žydų kunigas Annas yra 82 metų Melchior Breitsamter, kuris jau aštuntą kartą dalyvauja vaidinimuose. Keturi kartus jis vaidina Pilotą, kartą Joną Apaštalą, o dar vaikas jau dalyvavo masinėse scenose.

Vaidinimo metų išgyvena visas miestelis. Rytmetinis „kermošius“ baigiasi prieš vaidinimų pradžią, kada žiūrovai, apsiginklavę žiūronais ir šiltomis skaromis renkasi į vaidinimo vietą; miestelis apmirsta: gatvės tuščios, krautuvės uždarytos. Visa atgyja po 12 val., kada yra pietų pertrauka. Tada sunku rasti vietos kavinės ir valgyklos. Daugelis žiūrovų pasitenkina sumuštiniais, vaisiais, kuriuos pardavinėja vaikščiojantieji pardavėjai. Po pertraukos vėl visiškai ramybė. Žiūrovai išlaiko tylą, rodo sulaukę net kvėpavimą. Net ir baigus vaidinimą nėra jokių plojimų. Visi pakyla susikaupti, nedamiesi gilų religinį pergyvenimą. Iš tikrųjų Oberammergau vaidinimai nėra teatras. Tai yra tikėjimo skelbimas, liudijimas Kristaus meilės žmonijai. Oberammergau gyventojai vaidina Kristaus kančią ne kiems, o patys sau. Jiems vaidinimas yra lyg pamaldos, ar gyvas pamokslas, o kitiems parodymas jų gyvo tikėjimo į Kristų.

Šitokio pobūdžio vaidinimą negalima matuoti normaliu mastu. Tai yra savos rūšies didžiulis spektaklis, genialus sujungimas monologų, choro, masinių scenų, nuolatinis pavaizdavimas istorijos, moralės ir šv. Rašto. Kas to nesupranta, gali padaryti priekaištų, kad tai Bavarijos blogo skonio „kitsch“: monologai labai iškilmingo tono, kalba — bavarikiška tarmė, Kristus kartais atrodo lyg vokiškas karininkas, Judas per daug parodo niekio kolorito. Gali taip atrodyti meną pažįstantiems ir mylintiems žiūrovams, kurie neįžvelgia gilesnės vaidinimo prasmės. Pasigėrėtiną yra scenos, kur dalyvauja aukšti šviesiaplaukiai kareiviai, fantastiškai apsirengę senovės šarvais, minioje žiaurūs ir negailėstingi. Vien tik Kristaus prisikėlimo scena yra silpna ir parodo labai paskubom.

J.Su.

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos v. vakaro
TEL. — 476-3950

1905 OUR DIAMOND

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-6 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

JUBILEE YEAR 1980

REAL ESTATE

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angèle E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas: (813) 360-2448. Vakaro: (813) 345-2738

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

INVESTORS

Low interest. Excellent suburban area. 8 yr. old de luxe brick 3-unit bldg. Two 3 bedrm. apts. & one 2 bedrm. apt. Excellent cond. New 2 1/2 car garage. Asking \$119,900. Possible VA loan.

DE LUXE BUNGALOW

Brick 25 yrs. old, excellent cond. 3 bedrms. Remodeled kitch. & bath. 2 car garage. 2 yr. old appliances. Central air. Formal dining rm. Much more \$50's.

MARQUETTE PARK

Brick 3 bedrm. bungalow. Formal dining rm. Partially finished bsmt. Heating unit 1 yr. old. Possible income. Asking \$39,500.

We also have a de luxe 20 yr. old bungalow with garage. \$50's.

CENTURY 21 — BEACON

3215 W. 63rd St. — 436-7100

Ant Sheridan Road

CONDŌ — NO MONEY DOWN
2 miegamieji, vonia. Visi dideli kamb. 12-me aukšto. Prie ežero — pulkus vaizdas. Gera proga jaunai porai.

Taip pat parduodamas "Studio apartment". Visi dideli kambariai. Savininkas Vacys
Skambint 769-6259 arba 436-9667

Marquette Parke — Mūrinis, 3 butai ir bižniui ar ofisui patalpa. Tik \$53,500.

Mūrinis — 1 1/2 aukšto. 6 ir 4 kamb. \$45,000.

Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. \$69,000.

Medinis — 1 1/2 aukšto. 5 ir 3 1/2 kamb. 2 auto garažas. Tik \$29,000.

VAINA REALTY — 925-6565

BIRWYN — Savininkas parduoda liukusini 4 metų senumo mūr. "bi-level" namą. 3 mieg. 1 3/4 vonios. 2 1/2 maš. garažas. Kreiptis angliškai telef. 447-6295.

MARQUETTE PARKE

parduodamas 1 1/2 aukšto mūr. namas arti 71-os. Arti parko
Skambint — 436-1096

5 Kambarių "ranch" stiliaus namas.

Integruojami, 2 vonios. Kilimai visuose kambariuose. Įrengtas rūsys. 2 maš. mūr. garažas. Šoninis įvažiavimas. Pietvakarių miesto dalis.
Skambint 582-8274

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

REAL ESTATE

OPEN HOUSE

Sunday, August 3,

1 to 4 p. m.

4512 W. 63RD STREET

New Two-flat with 3 bedrooms each. 1 1/2 baths. Basement zoned for store, with 3/4 bath.

3636 W. 60th STREET

3 king-sized bedrooms. 2 full baths. Full bsmt. Garage. A great buy. Call now!

3556 W. 60th PLACE

3 large bedrooms. Only 5 yrs young. 2 baths. Super kitchen. Basement. Central air. Call now!

O'BRIEN FAMILY REALTY

3430 W. 63RD ST. — 434-7100

Marquette Parke — 2638 W. Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna. 5 kamb. butas. Įrengtas beismantas. Apsauga nuo potvynio. 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.

Skambint — 776-4956

Open house Sunday, August 3

1:00 to 4:00 p.m.

7952 S. KILBOURN

Bogan brick ranch — 3 bedrooms, garage. Appliances. Dining rm. Possible VA-FHA financing.

CENTURY 21 — BEACON

3215 W. 63rd St. — 436-7100

61-os ir Tripp apyl. parduodamas 3 ar 4 miegamų kamb. mūr. namas. 1 1/2 vonios. Didelė virtuvė. Seimos kamb. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Centr. vėsinimas. Kreiptis į sav. (angliškai) tel. 581-3321.

MISCELLANEOUS

COMPLETE DECORATING SERVICE

Wallpaper Hanging — Floor Tiles — Ceilings — Panel walls. Interior & exterior painting. Complete landscaping. General decorating. Free estimates. Give me a try. I'll see to it that you get the best deal in town. For fast results

Call Donnell Davis 821-4137

Atliekame visus stogo

remonto darbus

Remontuojame dūmtraukius, dedame rinas. Dažome iš lauko namus, langus ir kt. Nemokami apskaičiavimai. Darbas garantuotas.

Klauskite RICH

Tel. — 927-2598

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto iedimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

HELP WANTED — MAF

PUNCH PRESS MECHANIC

NEEDED AT ONCE

Our growing company needs an experienced Punch Press Mechanic to work days. We offer a good salary and excellent company benefits. Steady work.

ARRCO PLAYING CARD COMPANY

310 SO. RACINE, CHICAGO, ILL. CALL 686-4200, Ext. 472

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

5-room apartment Marquette Pk. Mature adults. Available August 15th. Call — 233-2472.

ISNUOM. 2-jų kambarių butas vasarvietėje Union Pier, Mich. Skambint (616) 469-3493 arba Chicagoje tel. — 476-3647.

Nuo rugs. 1 d. išnuom. 3-jų kambarių butas viename asmeniu. Naujas pedius ir šaldytuvas. Tel. — 581-1821

ISNUOM. 4-jų kambarių butas. Tik suaugusiems. Skambint — 778-3231

FROGOS — OPPORTUNITIES

RESTAURANT FOR SALE BY OWNER

Excellent location in Oak Park. Doing good business.

Owner will sacrifice for quick sale.

CALL — 396-7304

HELP WANTED — VYRAI

Electronic Technician

2 to 3 years experience.

Car stereo, CB radio, Tape Deck.

TEL. — 647-0790

SHEET METAL WORKER

Experienced for metal fabrication job shop. Good insurance and profit sharing. Near Belmont and Mannheim.

ACE METAL CRAFTS

455-1813 • 625-8748

SEWING MACHINE OPERS.

Experienced

Permanent. Steady, full time. Benefits.

3322 W. Lawrence Avenue

SEWING ROOM SUPERVISOR

To teach and train new operators. Excell. oppor'ty. Steady. Benefits.

3322 W. Lawrence Avenue

HELP WANTED — MOTERYB

COOK

Institutional experience preferred. Willing to train right person.

DIETARY AIDES

FULL TIME

Apply in Person

Fairview
HEALTH CARE CENTER

701 N. La Grange Rd., La Grange Park

SALES

Home Improvement Salesmen

Wanted To Sell Fireplaces.

Highest Commissions.

CALL — 595-3059

Ask for Chuck or Sandy

SCHOOL BUS DRIVERS

PART TIME

Needed for North side and South-west side of Chicago. You must have a valid Illinois Drivers License for 3 years, with no revocations, net more than one moving violation in the past year, and you must be able to operate a manual transmission. Ideal work for the housewife (who wants to earn extra \$\$\$ while having time to care for the home), and for retired persons wanting to supplement their income. Must speak and understand English. Apply in person. Monday through Saturday, 7 A.M. to 7 P. M.

NO PHONE CALLS

SPEARS

TRANSPORTATION INC.

7149 S. Exchange, Chicago, Ill.

1657 West 79th Street

1204 West Thorndale Ave.

Priekyžiutasas Kančios vaidinime Oberammergau

AMŽINĄ TEVIŠKĘ IŠEJO POVILAS KESIŪNAS

Pedagogas, teisininkas, rašytojas

Šių metų liepos 4 d., rytme, čio aušrai brėkstant, po sunkios ir ilgokos ligos šią žemiškąją kelionę baigė tylusis mūsų tautos sūnus, uolus darbininkas, teisininkas, pedagogas, rašytojas a. a. Povilas Kesiūnas.

Velionis Povilas nuėjo ilgą ir prasmingą gyvenimo kelią ir ši pasaulį, į amžiną tėviškę išeidamas, paliko, sulaukęs 87 metų amžiaus.

Bielūno šermentinėje, Chicago je, su velioniu malda ir prasmingu žodžiu atsisveikino kun. Kireilis ir daug velionio giminių bei artimųjų. Po gedulingų pamaldų Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje, kurias atlaikė ir jautrų pamokslą, velionio kelią ženklinanti, pasakė kun. Kireilis, palaikai buvo

A. a. P. Kesiūnas

palydėti į amžinojo poilsio vietą. Lietuvių tautinės kapinės ir palaidotas šalia savo mylimos žmonos Veronikos, kuri pirmą amžinybės buvo išėjusi 1975 m. Gilaus liūdesio prislėgta liko jo

SPORTO APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

Po šio ketvirtąjį turnyro Lietuvos vyrų komanda dvi savaites atostogaus. Po atostogų, rugpjūčio mėn. 17, žais draugiškas pirmenybės pasirošimo rungtynes prieš Vikings Marquette Parke.

Rugpjūčio mėn. 24 d. žais pirmąsias rudens rato pirmenybių rungtynes prieš arabų Winged Bull Marquette Parke.

IS OKUPUOTOS LIETUVOS

Tinklinio sąjungos taurės varžybose Vilniaus Kino kultūros komandos finalinėje grupėje įveikia Rygą 3 — 2 ir Charkovą 3 — 0 ir patenka į finalą. Čia pralaimi Maskvos CSK komandai 0 — 3. Kiekvieno atveju vilniečiai įveikė net 8 aukščiausios lygos komandas ir sidabro medaliais turi kuo didžiulius.

Krepšinio olimpinė rinktinė paskutines treniruotes rungtynes žaidė prieš Ispaniją ir laimėjo 97 — 72 ir 93 — 82. Tik po jų treneris paskelbė galutinę rinktinę, į kurią pateko tik vienas lietuvis S. Jovaiša iš Kauno Žalgirio. Moterų rinktinėje žaidžia A. Rupšienė ir I. Bezeliene.

Futbolo pirmenybėse Vilniaus Žalgiris sutvarko Zaporozę net 6 — 1, bet lentelėje vis dar 15-je vietose. Klaipėdos Atlantas antroje divizione pralaimi Gardine 0 — 2 ir laikosi 4-je vietoje.

Rankinio olimpinė rinktinė paskutiniame pasirošimo turnyre finale įveikė Bulgariją 15 — 10 ir laimi pirmą vietą. Šioje rinktinėje žaidžia vilniečiai S. Mažeikaite ir kauniečiai B. Nenienė. Vyrų rinktinė pasirošimą baigė prieš Lenkiją 24 — 22 ir 15 — 14 ir pralaimi 18 — 19. Už ją žaidžia kauniečiai V. Novickis.

Lengv. Atletikos kvalifikacinės varžybose Maskvoje V. Barauskienė ir toli nuoska tik 6 mtr. 59 cm., lieka 4-je vietoje ir i olimpinę rinktinę nepatenka. Tuo tarpu pasaulio rekordas — 7 metrų ir 09 cm. vis dar priklauso jai.

mylma dukrelė Lijana, tėvelį globojusi ilgus metus, ir vaikai — Markus.

Graudu, kai tremties kelionėje pavargę, savo gyvenimą atidavę šeimai, Lietuvai ir Lietuviam, vienas po kito apleidžia gretas. Tokiose gretose nemažą spragą paliko ir a. a. Povilas Kesiūnas.

Prisimindami prasmingą gyvenimą, nors trumpa mintimi sugrįžkime į jo nueitą kelią.

A. a. P. Kesiūnas gimė 1893 m. sausio 8 d. Stenionius kaime, Pandėlio valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Prisikėlusiai nepriklausomam gyvenimui Lietuvai buvo labai reikalingi išsilavinę, mokslo žmonės. A. a. Povilas pačioje jaunystėje kimba į mokslo, baigia Panevėžio gimnaziją 1920 metais. Tuo nesitenkina, ir jo rankose 1926 metais Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto diplomas. Šalia humanitarinių, jo svajonė ir teisės mokslai. Ir štai jis vėl sugrįžta į universitetą ir 1930 Vytauto Didžiojo metais gauna diplomą iš teisės mokslų.

Aukštojo mokslo įgytas žinias a. a. P. Kesiūnas panaudoja visuose nuosirdumui, dirbdamas pedagogo darbą Rokiškio, o vėliau ilgą laiką Kauno gimnazijose, atiduodamas pačius gražiausius gyvenimo metus mūsų jaunosios kartos auklėjimui.

1932 m. sukuria lietuvišką šeimą su mokytoja Veronika Sergyte, kurių laimė džiugina vienturtę dukrelę Lijaną, visą tremties kelionę lydėjusi tėvelius.

Karo sukuriams siaučiant Lietuvoje, a. a. Povilas palieka pedagogo darbą ir verčiasi advokatu. Tačiau nebeilgai teko gimtoje žemėje darbuotis. Artėjo raudonųjų frontas, ir velionis su šeima, patyręs pirmosios bolševikų okupacijos žiaurumus, matęs lietuvių tautos kančias, nebenorėjo tų baisumų išgyventi ir pasirinko nežinomo likimo tremties kelionę. Iš gimtųjų namų išėjo nešinas duonos kąsnį, saują žemės, šeimą ir gilią tėvynės meilę, vildamas po didžiųjų audrų dar sugrįžti igimtuosius tėviškes namus ramesniam poilsiui. Deja, svajonės ne išsipildė.

Pokario metais ši miela tėvynė sutinkame didžioje Hanau a. L. Vakarų Vokietijoje, tremtinių stovykloje. Ir čia Povilas nesėdi sudėjęs rankų. Jungiasi į suorganizuotas lietuvių gimnazijos darbus, vėl auklėja mūsų jaunąją kartą, vėl jai diegia meilę tėvynei. Būdamas rašytojas, parašęs dramų, pats savo laiku organizavęs vaidinimus Lietuvoje, ilgėjosi ir lietuviškojo teatro. Netrukus suorganizavo ir 4 metus vadovavo, nuosirdžiai dirbdamas, „Atžalyno“ teatrą, kuris pastatė visą eilę gerų veikalų ir džiugino tremties prislėgtus tėvynainius Hanau stovykloje.

1949 m. atvyksta Chicago. Čia 1951 m. baigia Jones prekybos mokyklą. Vėliau pats ruošė sąskaitybinius ir tuo pelnė sau pragyvenimą.

Velionis Kesiūnas buvo ir uolus visuomenininkas. Dar būdamas Panevėžio gimnazijoje, or-

ganizavo aušrininkų būrį ir jame aktyviai reikšėsi, vėliau priklausė lietuvių mokytojų profesinei sąjungai, Teisinių draugijai ir kit. Mėgo jaunimą, su juo nuosirdžiai dirbo, ruošdamas lietuviškus vakarus net ir kaimuose.

Gabiai valdė plunksną, turėjo talentą rašyti ir yra parašęs dramų, romanų ir apysakų. Išspausdinta Vergijos griuvėsiuose — drama, Liūdna gegužinė — apysaka, Tarp žalsvų palapinių — romanas iš partizanų gyvenimo. Redagavo „Jaunimo“ laikraštį.

Liko rankraščiuose pluoštas gražių, patriotinės tematikos eilėraščių, romanas Ritos dieno raštis ir kit.

Dar jaunystėje jį žavėjo ir me-nas. Būdamas gimnazijoje, Panevėžyje, gražiai piešdavo paveikslus, o vėliau šioje srityje pasiekė ir gražių kūrinių laimėjimų, sukurdamas daug paveikslų, kuriuos yra eksponavęs ir dailininkų parodose.

Kesiūnas buvo tylus, taktiškas, malonus pokalbininkas, mylėjęs žmones. Sveikatai silpnėjant ir regėjimui mažėjant, jo pagunda buvo klasikinė muzika, sulaukdamas su savo buvusiu bendradarbiu šachmatais, tačiau į visuomeninę veiklą aktyviau jungtis nebegalėjo. Bet visada būdavo arti lietuviškųjų problemų, visada stebėjo lietuviškąjį gyvenimą ir su ilgesio viltimi svajavo apie greitą Lietuvos prisikėlimą naujam, laisvam gyvenimui.

A. a. Povilą Kesiūną išlydėjo meilė Amžinąją tėviškę, tačiau jo atlikti darbai savajai tėviškei — tėvynei Lietuvai lieka šviesūs ir neužmirštami, nes jis juos atliko su dideliu pasišventimu ir meile.

Prie Tavo, Povilai, kapo susimąsčiusi lieka Tave karštai mylėjusi ir globojusi dukrelė Lijana, vaikaitis Markus ir daug, daug tėvynainių, drauge su Tavi-miėjusiu tremties kelionę.

Po sunkios ir audringos žemiškosios kelionės Amžinoje tėviškėje Tau, brangus tėvynaini Povilai, tebūnie amžiais ramu.

Jurgis Janušaitis

— Sveicarijoje dar iki šiol tebėra garsus karvėms rišamų varpelių liejimo menas. Ne kiek vienas žino, kad visos bandos varpeliai turi būti suderinti.

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBES PRAŠYMAI ir kitokios blankai.

1. Įvairių prekių pasididimas nebrangiai 2. mūsų sandėlis

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valantinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Telef. — GA 4-8654

3208 1/2 West 95th Street

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks.

Sinkos vamzdžiai išvalomi elektrai.

Į automatą galiat kalbėt lietuviškai pailikite pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

MŪSŲ KOLONIJOSE

Omaha, Nebr.

T. GAIDELYTĖ — DIPLOMUOTA MENININKĖ

Teresė Gaidelytė, baigusi meno studijas, Sv. Marijos kolegijoje įsigijo iš grafikos, fotografijos ir tapybos bakalauro laipsnį. Ji baigė Sv. Antano parapi-

Teresė Gaidelytė

jos ir lituanistinę mokyklą, Daniel I. Grass katalikišką gimnaziją, lankė Nebraskos ir Creighton universitetą. Nuo šio rudens yra priimta tęsti toliau studijas savo specialybėje magistro laipsnį įsigyti į Jėzuitų Creighton universitetą. Per visą savo studijavimo laiką yra suruošusi 15 meno ir foto parodų Omahoje ir Chicagoje.

Susilaukė premijų ber apdovanojimų: 1975. V. 3-10 d. grafikos parodoj Omahoje, 1975 m. XI. 1 apdovanoja Lietuvių skautų s-gos „Vėliavos žymenių“, 1975. XI. 21-31 — Lietuvių foto parodoj Jaunimo centre, Chicagoje, gavo III premiją spalvotų nuotraukų kategorijoje. 1977 m. lietuvių jaunimo žurnalistikos premija iš Dr. P. Daužvardžio fondo. Daug kartų per eilę metų teko dalyvauti JAV ir Kanadoje skautų stovyklose, einant vadovaujamam pareigam. Buvo stovyklų laikraščių iliustratorė, redaktorius pavaduotoja, ėjo komendantės ir meno vadovės pareigas. Lankydama kolegiją, priklausė mokyklos senatui, 1978-1979 m. iliustravo mokyklos metrašty.

Lietuviškoje veikloje aktyviai dalyvavo tautinių šokių grupėje „Aušra“, „Rambyn“ chore. Nuo ankstybos jaunystės priklausė skautų seserijai. 1977 m. įstojo į skautų Akademikų sąjungą. Teresės iniciatyva 1978 m. buvo įkurta Akademikų skautų dr. vės padalinys Omahoje, ir 1979. X. 13 buvo pašventinta skyriaus vėliava.

Teresė yra gimusi Kenoshoje. Tėvai — Vitalis ir Egenija Smaitaitė-Gaidelienė. Abu jie yra aktyvūs lietuviškoje veikloje. Vitalis yra geras dekoratorius. Teresei linkime geros sėkmės meno pasaulyje.

Europietis

A. + A.

EDVARDUI NAKUČIUI mirus, jo žmonai dr. ALDONAI NAKUTIENEI ir visai liūdinciai šeimai gilia užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

A. + A.

Ltn. EDVARDUI NAKUČIUI mirus, žmonai dr. ALDONAI, dukroms LEONILJAI ir ALDONAI, sūnui EDVARDUI ir visiems artimiesiems reiškia gilia užuojautą

Ats. Jaun. Ltn. Kursų Laidos Draugai

Kazys Markas

Jurgis Stankūnas

Julius Karsas

Juozas Gramas

Kostas Juškaitis

K. Griauzdė

JUOZAS BRAZAITIS

RAŠTAI I

Tumas — Vaižgantas. Dambrauskas — Jakštas.

Donelaitis. Deukantas. Valančius.

Baranauskas. Pietaris.

Redagavo ALINA SKRUPSKELIENE ir

CESLOVAS GRINCEVIČIUS

Išleido I Laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Ap-lankas ir viršelis Ados Korsakaitės — Sufkavienės.

Spausdino „Draugo“ spaustuvė. Kietais viršeliais, 552 pusl. Kaina su persiuntimu \$16.10. Illinois gyventojai dar prideda 90 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

LIETUVIŠKA VAISTINĖ

2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Valiai, vitaminai, importuoti krepai, gydymo žolės ir t.t. Vaikuojamose kūdėse, remenai ir kt., pirkti ar nuomoti. Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

DRAUGAS, penktadienis, 1980 m. rugpjūčio mėn. 1 d.

5

— Grožis be dorybės — pa-našus į gelę be kvapo. Prancūzų patarlė

— Viskas pasaulyje dingsta, bet meilė išlieka. Liet. patarlė

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų lumų aistovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į „Draugo“ administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

VALOME

Plaukams ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

KILIMUS IR BALDUS

Lietuvos atsiminimai

Radio Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New York 1330 kil. AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKUBAS STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07060

TEL. — 753-5636 (201)

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

2424 W. 69th STREET

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. Virginia 7-6672

Tel. Republic 7-1213

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

APYLINK MUS

× Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė dalyvavo Filipinų generalinio konsulo ir ponios Sanchez priėmimo pami-
nėti Filipinų 82 nepriklausomy-
bės sukaktį. Ji taip pat daly-
vavo Luxemburgo generalinio
konsulo ir ponios Colling prie-
mimo Luxemburgo Tautos šven-
tėje. Gen. konsulė buvo pa-
kviesta pasakyti atsisveikinimo
kalbą ilgamečio Liberijos gen.
konsulo našlės Ola Jones laido-
tuvų apeigose, bet dėl kitų įsi-
pareigojimų negalėjo nuvykti į
laidotuves.

× Kun. Antanas Sabaliaus-
kas, lydimas savo sesers Vikto-
rijos Orentienės ir sūnėno Ra-
dučio, buvo užgėjęs į "Draugo"
redakciją atsisveikinti, nes nuo
rugpjūčio pradžios jis persikėlė
iš Cedar Lake, Ind., gyventi į
Bostoną, Mass. Kun. A. Saba-
liauskas, pamokslininkas, misio-
nierių, žurnalistas ir uolus vi-
suomenininkas, yra turėjęs ge-
rus ryšius su lietuvių organiza-
cijomis, laikraščiais ir parapijo-
mis Chicagoje ir artimesnėse
apylinkėse. Ypač jis daug kar-
tų pavaduodavo sergančius ar
turinčius išvykti parapijų ku-
nigus jų pastoracinioje dar-
buose. Laimingai įsikurti nau-
joje vietoje.

× Stepono Dariaus, Atlanto
nugalėtojo, piešto paveikslą
vaizdą įsidėjo "Southtown Eco-
nomist", aprašydamas lietuvių
surodą Dariaus ir Girėno mi-
nėjimą Chicagoje. Paveikslą
nuotraukojė laiko Regina Simo-
kaitienė.

× G. Narbutienė, Vista, Cal.,
malonių laiškelių padėjo už
suteiktą galimybę dalyvauti
"Draugo" laimėjimų plane ir
atsiuntė auką. Ačiū.

× Liet. Prekybos rūmai kas-
met nuo 1964 m. skiria parink-
tiems studentams stipendijas.
Šiemet banketo Martinique res-
torano salėje buvo įteiktos to-
kios stipendijos šešioms stude-
ntams. Stipendiatams atrinkti
buvo sudaryta komisija, kurio-
nį Bruno Gramont, Charles
Macke ir Vito Shukis. Banketo
rengimo pirmininkas yra Kazi-
mieras Oksas. Informaciją tei-
kia Raymond Wertelka (767-
5176).

× Chicago Lietuvos Žuven-
tojų-Medžiotojų klubas šaukia
metinį klubo narių susirinkimą,
kuris įvyks rugpjūčio 3 dieną,
sekmadienį, 2 val. popiet, Šau-
lių namuose, 2417 W. 43 St.
Susirinkimas įvyks, bile kokiame
narių skaičiui susirinkus.

Klubo valdyba
(pr.)

× Biržėnų klubo gegužinė
įvyks rugpjūčio 3 d., sekmadi-
nį, 1 val. popiet Vyčių salėje,
47-ta ir Campbell Ave. Bus
įvairaus ir skausus lietuviško
maisto, veiks baras, o loterijo-
je laimėsitė biržietiška backa-
alaus ir kitas vertingas dova-
nas. Gros Knolio orkestras.
Visi kviečiami linksmai ir ma-
loniai praleisti sekmadienio po-
pietį su biržėnais. Kviečia klub-
o valdyba. (pr.)

× GEGUŽINĖ ruošia Lietu-
vių Studentų Slidinėjimo klub-
as rugpjūčio 10 dieną, sekmadi-
nį, 12:30 v. popiet. Gros Vy-
ties orkestras. 103-čia g-vė ir
Lemont Rd. Važiuoti Stevenson
Expressway iki Lemont Road
South. (pr.)

× Albinas Kurkulis, akcijų
brokeris, dirbąs su Rodman &
Bradshaw, Inc., patarnauja ak-
cijų bonų, fondų bei kitų verty-
bių pirkime ir pardavime. Susi-
domėje skambinkite 977-7916.
(ak.)

× Chicago ateitininkai ruo-
šia 70-ties metų ateitininkų ju-
biliejinį savaitgalį spalio 17-19
dienomis Chicagoje. Pereitą tre-
čiadienį Vytautas Šoliūnas savo
rezidencijoje sukvietė pasitari-
mui sendraugių ir studentų at-
stovus. Dalyvavo dr. P. Kisi-
lius, kun. V. Rimšelis, kun. K.
Trimakas, Ed. Razma, inž. K.
Kriaučiūnas, inž. J. Pabedins-
kas, J. Baužys, V. Šoliūnas, dr.
A. Norvilas. Jis tarėsi progra-
mos ir "Ateities" vakaro suruo-
šimo reikalais.

× "Draugo" banketas ir kon-
certas ruošiamas Jaunimo cen-
tre rugsėjo 14 d. Koncertinė da-
lį atliks sol. D. Stankaitytė ir
sol. A. Brazis. Akompanuos
muz. A. Vasaitis. Klubai ir drau-
gijos prašomi užsisakyti stalus.
Bilietai gaunami "Draugo" ad-
ministracijoje. Bilietus taip pat
platina "Draugo" parengimų
komitetas.

× "Southwest News-Herald"
savaitraščio liepos 31 d. laidoje
laikų skyriuje Ruth Kazlaus-
kas laišku dėkoja visiems, ku-
rie prisidėjo prie iškilnių Li-
thuanian Plazoje, ypač dėkoja
vyčių vardu, nes ji yra Lietu-
vos Vyčių žinių redaktorė.

× Inž. Mečiū Šilkaičiui tar-
nybiniais reikalais išvykus į
Floridą, Chicago ateitininkų
sendraugių pirmininko pareigas
laikina eina Juozas Baužys.

× Marija ir inž. Antanas Ru-
džiai sugrįžo iš poros savaitių
atostogų Winnepege, Kanadoje.
Marija Rudienė vėl įsijungė į
darbą Balfo įstaigoje.

× Nijolė Sparkytė pasirodys
graikiškame chore "Mad Songs"
Artaudo moderniame pastaty-
me penktadieniais ir šeštadi-
niais, rugpjūčio 8-30 dienomis,
8:15 val. vak. El Paga užgois-
gę, 656 W. Barry. Savaitgaliais
galima daugiau informacijų
gauti, kreipiantis tel. 973-3648.
Visi kviečiami atsilankyti, kur
dainuoja ir viena lietuvaite.

"Grandinėles" šokėjai gražiai pa-
šo kun. G. Kijausko 50 m. amžius ir
20 m. kunigystės sukakties minėjimo
metu. Nuotr. V. Bacevičius

× Jonas Balsys iš Adelaidės,
Australijos, yra atvykęs į Chi-
cagą ir apsisėjęs pas savo se-
serį Bronę Ripskienę. Jis lanko
Chicagoje draugus ir pažįsta-
mus, susipažįsta su šio miesto
kultūrinėmis ir meninėmis ver-
tybėmis. Šia proga svečias iš
Australijos aplankė "Draugą",
kur įsigijo naujų lietuviškų lei-
dinių ir plokštelių. Jis painfor-
mavo taip pat apie lietuvių vei-
klą ir gyvenimą Australijos kon-
tinento. Į Australiją grįš rug-
pjūčio viduryje.

× "Kietų vidurių tvarkymo
reikalai". Šia tema bus 563-ji
Alvudo radijo paskaita, skaito-
ma šį šeštadienį, nuo 9 val. ryto.
Sofijos Barkuvienės šeimos
radijo valandos metu.

× Dr. Austė Vygantienė, nuo
širdi "Draugo" rėmėja, atsiuntė
10 dolerių auką "Draugo" lai-
mėjimų akcijai paremti. Ačiū.

× J. Sabanas, Chicago, Ill.,
"Draugo" spaudos išlaikymui
atsiuntė 16 dolerių auką. Labai
ačiū.

Iš Dainavos stovyklos metinės šventės liepos 27 d. Nuotraukojė — stovyklautojai su svečiu Lansingo vyskupu Ken-
neth Povich ir kitais. Iš k. J. Polikaitis, kun. V. Dabušis, S. Laniauskas, Radžius, dr. A. Dabušis, vysk. Kenneth
Povich ir stovyklautojai. Nuotr. Jono Urbano

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JŪROS DIENA

Liepos 19-20 d. Union Pier,
Mich., buvo surengta tradicinė
kasmet rengiama Jūros diena.
Šiais metais jos rengimu ir pa-
sisekimu rūpinosi Klaipėdos jū-
ros šaulių kuopa Cicero.

Šeštadienį, liepos 19 d. iš Ci-
cero išskubėjo kelios mašinos
net 8 val. ryto. Jiems reikėjo
pasiruošti įvykstančiam vaka-
rui. Maistas, baras, laimėjimų
salės sutvarkymas ir kiti dar-
bai vertė juos išvykti anksti.
Atvykau po pietų ir jau radau
viską sutvarkytą. Sutikau jū-
ros šaulius iš "Svyturio" kuopos
Detroito, kuriems atstovavo Ste-
pas ir Emilija Lungai, V. Rin-
kevičius ir kiti. Iš Petersburgo,
Palangos jūros šauliai, kuriems
atstovavo P. Pocius. Žinoma,
tuoj pasirodė ir Nemuno rinkti-
nės antroji kuopa, Gen. T. Dau-
kanto šauliai, kuriems vadovavo
E. Vengianskas.

Vakare 7:30 val. visi unifor-
muoti ir neuniformuoti šauliai
ir svečiai susirinko prie Lietu-
vių namų vėliavos nuleidimui.
Po to jau buvo atvertos durys
ir visi pradėjo rinktis į salę,
kurioje įvyko numatytas vaka-
ras su šokiais, laimėjimais ir
visais kitais priedais. Šokiams
šaučiai grojo Antano Markaus-
ko vedamas orkestras. Karštas
ir tvankus vakaras nenoromis
traukė žmones į dar karštesnę
salę, bet vis tiek buvo užimti
visi stalai ir vakare dalyvavo
daugiau 150 žmonių. Daug kas
priešišavo salės šeiminkui už
neparūpinimą vėsintuvų. Ty-
krai šį vakarą jie čia buvo rei-
kalingi. Nors ir karštoje salėje,
viskas vyko sklandžiai ir links-
mai. Gausūs laimėjimai apdo-
vanojo daug laimingųjų. Vaka-
rui visiškai besibaigiant stai-
giai užgojo elektra, prie pagrū-
dinės gatvės perdegė laidai; to-
dėl viskas turėjo tuoj pasibaig-
ti.

Liepos 20 d. rytą Gintaro va-
sarvietėje šauliai jau ruošė vie-

lą įvykstančioms pamaldoms.
Atvyko ir Vytauto Didžio rinkti-
nės vyrų būrys su vėliava. Tarp
jų matėsi rinktinės pirminin-
kas Vl. Išganaitis ir sesė St.
Cecevičienė. Suskambėjus va-
sarvietės varpui, atvyko kuni-
gai ir pradėjo ruošti šv. Mišių
aukai. Pamaldas atlikė kun.
J. Vaišnys. Jam asistavo ir pa-
mokslą pasakė kun. J. Borevi-
čius. Pamaldų metu septynios
vėliavos išsiriavo prie lauko
altoriaus, net keturios iš jų jū-
ros šaulių kuopų. Po pamaldų
visi šauliai ir dalis svečių nu-
sileido prie Michigano ežero
kranto ir dviem šauliams ir se-
sei palydinti valtimi nugalbėno
vainiką prie toliau laukiančios
jachtos, kuri perėmusi vainiką
nugalbėno toliau į ežero gilumą
ir paskandino jos gelmėse. Tuo
buvo pagerbti lietuviai jūrei-
viai, šauliai ir visi žuvę už Lie-
tuvos laisvę.

Tuo ir pasibaigė ši Jūros die-
na. Dalis šaulių dar sugrįžo į
Lietuvių namus, kur iš likusių
nuo vakaro išteklį šeiminkės
pamaitino. Kiti išsibarstė pa-
plūdimyje, nes karšta saulė ir
labai šiltas vanduo visus viliojo.
Tikėjimės, kad kitais metais
ir vėl susirinksimės per Jūros
dieną. Kas ją rengs ir kada,
tai sužinosime vėliau. Šios Jū-
ros dienos vyriausio šeiminkai
buvo Klaipėdos j. š. kuopos
p-kas K. Milkovaitis, vicepirm.
J. Matulis ir visi kuopos valdy-
bos nariai. Ap. Skopas

ŠAULIŲ VEIKLA

Liepos 27 d. Chicago Lietuvos
vėliavos šaukimo šventės Mar-
quette Parke prie Dariaus ir
Girėno paminklo. Minėjimui pri-
siminti tragiškai žuvusius mi-
nų didvyrius Darius ir Girėną
ruošiami kas metai to paties
vardo lietuviško legionierių pos-
to dėka. Šis, 47-tasis, kiek man
prisimena, gal ir buvo vienas iš
įspūdingiausių. J. Paukštis, ži-
nomas Chicago politikas ir
aukštai iškilęs legionierių veik-

loje, sugebėjo puikiai viską su-
organizuoti ir vadovauti pro-
gramai. Esant palankiam orui
ir neįvykus "Draugo" piknikui,
dalyvių buvo tikrai gausu.

Iškilnių praturtinimui labai
daug prisidėjo Vyt. D. šaulių
rinktinė. Uniformuoti šauliai ir
šaulės, tautiškais rūbais pasi-
puosę jaunieji "Vytis" šokėjai
su vėliavomis, tvarkingai pasi-
rodė eisenoje. Turtingos pro-
gramos didelę dalį irgi atliko
šauliai. P. Vacbergo vadovau-
jamas šaulių choras sudainavo
tai dienai pritaikytą keletą dai-
nių. Smiliauskaitės-Atkinson
ir V. Sparkytės vadovaujama
šaulių šokėjų grupė, akordeonu
grojant A. Stelmokui, dailiai pa-
šoko eilę tautiškų šokių.

Apie kalbėtojus, aukštus sve-
čius ir kitas įdomybes, tikiu, kas
nors aprašys iš rengėjų.

— Vyt. D. šaulių rinktinė,
neskaitant vietinių išvykų, kaip
lankymas kapinių, dalyvavimas
įvairiose iškilmėse, taip pat mėg-
sta pakeliauti į tolimesnes lie-
tuvų kolonijas. Šiais metais du
kartu vyko į Rockfordą pami-
nėti Vasario 16-ją ir Baisų bir-
želį. Liepos 4-ja Amerikos ne-
priklausomybės šventės mar-
šavo miesto parade Auroroje,
pasirėngę autobusai keliauti į
Cleveland, Ohio, dalyvauti šau-
lių sąjungos kultūriniam savait-
galy. Atrodė, dar turės ir dau-
giau išvykų.

— Šaulių namai ir vėl pasi-
puosė. Salė, virtuvė ir visi už-
kampiai išdažyti gražia spalva.
Užvalaidos ir visi papuošalai iš-
valyti. Darbą sąžiningai ir šva-
riai atliko šauliai L. Vitkus ir
A. Paukštis. Atsilankantieji tu-
rėtų mesti žvilgsnį ir į virtuvę,
pasigėrėti ten esama tvarka ir
švara. Užtikrintai, kol ten še-
imininkas darbošioji moterų va-
dovė S. Cecevičienė, tarakonai
ar kitokie vabaliukai ten neįsi-
kurs.

— Žinomas muzikas Adolfas
Ramonis, su savo orkestru link-

Ramovėnai, birutiniai ir šauliai Dariaus - Girėno žygio 47 metų sukakties minėjime prie didvyrių paminklo Mar-
quette Parke, Chicagoje. Priekyje stovi ramovėnų skyriaus pirm. J. Gaizutis, vainiką neša E. Vilutienė ir I.
Karazijienė. Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOS ŽINIOS

NAMAI UŽ 10,000 DOL.

Federalinis miestų pažangos
departamentas kas trys savai-
tės skelbia Chicagoje pardu-
dama namų sąrašą. Chicago de-
partamentas turi 2,600 tokių
parduodamų namų. Yra par-
duodamų už 10,000 dol., bet jų
remontui reikės nemažos su-
mos.

DAUGIAU MOKESČIŲ

Chicago nuosavybių laikyto-
jai šiemet turės sumokėti 16,5
mil. dol. daugiau. Mokėjimai
pakilo pertvarkius mokesčių
apskaičiavimą.

RAŠYTOJAS CHICAGOJE

Dramų kūrėjas Tennessee
Williams planuoja savo veikimo
centrą iš New Yorko perkelti
į Chicago ir susirūti su Good-
man teatru. Tuo reikalu jis, at-
vykęs į Chicago, veda pasitari-
mus su teatro vadovybe.

KARSTAME ORE

Amerikos Raudonasis Kry-
žius primena, kad karščiuose
reikia gerti daug skysčių: van-
dens, pieno, sulčių ir k. Drus-
kos tabletės nereikalingos, ne-
bent kas turėtų visą laiką dirb-
ti saulėje. Rengtis lengvais,
laisvais drabužiais. Kiek gali-
ma būti daugiau pavėsy, vengti
sunkaus darbo, kaip bėgiojimas.
Geriau mankštintis rytais ir po-
pietėmis. Jei kas nusilo po
karščių, reikia nešti į vėsu kam-
barį, atsegti drabužius, dėti vė-
siame vandenį sušlapintas me-
džiagas, paleisti vėdintuvą.

PRASIDĖJO FESTIVALIS

Chicago festivalis Navy Pier
prasideda rugpjūčio 1 d. 11 val.
ryto. Iki 11:30 val. visi leidžia-
mi nemokamai. Festivaly dirbs
4000 žmonių, daugelis jų parda-
vėjai. Pramogų organizavimui
skirtas milijonas dolerių. Iš-
anksto buvo parduota 110,000
bilietų. Festivalis tęsis daugiau
kai savaitę.

PASALINO DELEGATŲ

Illinois demokratų partija pa-
šalino James Wall iš delegatų,
vyksiančių į demokratų kon-
venciją rinkti kandidatą į pre-
zidentus. Šis įvykis jautriai su-
tinkamas, nes Wall yra labai
artimas prezidentui Carteriui.

ISKRAUSTĖ PER KLaidą

Serifo policija per klaidą iš-
kraustė iš buto D. Young, kuri
gyvena 5239 W. Lake, Chica-
goje, išnešdami jos daiktus iš
buto trečiame aukšte, o turėjo
iškraustyti moterį gyvenančią
žemesniame aukšte. Kai kurie
dalykai, kaip televizija, suga-
dinti. Serifo įstaiga pasiūlė at-
lyginimą, bet moteris paėmė
advokatą ir kelia bylą.

NUTEISĖ TERORISTUS

Aštuoni Puerto Rico teroristai
Chicagoe teismo rasti kalti
dėl vykdomo apiplėšimo ir kalti
ginklų laikymu. Prielikieji
teisėjai — 5 vyrai ir 7 moterys
2 val. ir 50 min. svarstė jų
veiksnius ir rado juos kaltais.

ISIREGISTRAVO 70%

Chicagoje naujokų registra-
cijos dienomis neįsiregistravo
30%. Apie tai skelbia organi-
zacijos, kurios priešinasi regis-
tracijai. Taigi ir registracijos
priešų nuomone, įsiregistravo
70%, iš viso paštas gavo 21,237
registracijų korteles.

KELIONĖ LAIVU PO KARIBŲ JŪROS SALAS GRUODŽIO MĖN. 7-14 DIENĄ — I SAVAITĖ

Rengia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių
Gydytojų Sąjunga.

Aplankys: Nassau, San Juan, St. Thomas.

Pasidžiaugsite saule žiemos metu, atsipalaiduosite nuo
pilkos kasdienybės, turėsite neužmirštamą atostogą!
Skubėkite registruotis — vietų skaičius ribotas!!!

Užsiregistruoję iki LIEPOS MĖN. 1 dienos turėsite geresnį
patogumų kambarių pasirinkimą.

Dėl kainų ir kitų informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, IL 60643 Tel. (312) 238-9787

Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje

JONAS NARBUTAS

PIRMOJI dalis apima nuo 1919-1936, 432 pusl. Kaina
su persiuntimu \$9.50.

ANTROJI dalis — įvykiai aprašomi nuo 1937-1940
metų laikotarpį daugiausia skirta apie Lietuvos sporto di-
džiuosius laimėjimus, 445 pusl. Kaina su persiuntimu \$9.50.

Abu leidiniai didelio formato su daugelį iliustracijų,
gražiai išleista. Spaudė Morkūno spaustuvė 1978.

Užsakymus siųsti:

"Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Illinojaus gyventojai pridėda extra 45 ct. taksų.